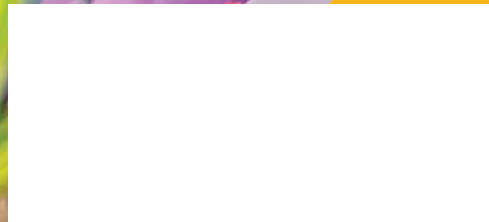

zelena dežela

št. 189 / februar 2025

Glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

Vabimo k sodelovanju na dogodku

Podeželje v mestu 2025

»Sreča je srečati se« in ni boljšega kraja za to kot Pogačarjev trg v Ljubljani, kjer Podeželje v mestu že dvajseto leto sredi mestnega vrveža pričara vzdušje podeželja. Ne gre za običajen tržni dan, temveč pristno srečanje »od ljudi za ljudi« – od tistih, ki gospodarijo na kmetijah, negujejo slovensko podeželje, pridelujejo in ustvarjajo hrano, ter tistih, ki cenijo okus kulinarčne dediščine slovenskega podeželja.

V letošnjem letu se bomo v soboto dopoldne med 8. in 14. uro na Pogačarjevem trgu v Ljubljani predvidoma srečali dvakrat. Vabimo k sodelovanju na prvem dogodku:

Podeželje v mestu – velika noč na podeželju v soboto, 12. aprila 2025

(sobota pred cvetno nedeljo)

V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije dogodka že dvajseto leto pripravljamo z željo, da se gospodarji kmetij predstavijo prebivalcem in obiskovalcem Ljubljane. Sporočilnost ponudbe s kmetij, njen odnos do okolja in tradicije ter njena kulturna in družinska identiteta je to, kar sodobnega potrošnika zanima in kar ceni.

K sodelovanju vabimo kmetije s ponudbo kakovostnih pridelkov in izdelkov!

Veseli bomo pobud pri soustvarjanju kulturnega programa, delavnic, prikaza dela na kmetiji, turističnih zanimivosti regij in podobno. Posebno mesto je namenjeno kmetijam, ki še iščejo nove tržne niše in poti.

Vsak dogodek Podeželje v mestu je preplet kulturnega in kulinarčnega programa. Vsebinsko bo izpostavljen pomen slovenskega kmetijstva, nakupa in uživanja sezonskih, domačih in tradicionalnih jedi v povezavi z zdravim načinom življenja in kulinarčno dediščino slovenskega podeželja.

PRIJAVA:

Prijavite se **do 28. marca 2025** preko spletnega obrazca na strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije: www.kgzs.si/pvm/prijava

Število stojnic je omejeno. Zakup stojnice stane **32,79 € + DDV**.

Poravnali ga boste po prejemu položnice. V primeru dodatnih vprašanj lahko pišete na pr@kgzs.si ali kličete na kontaktno številko 041 366 504 (Tatjana).

**Pridružite se nam in soustvarite dogodek,
ki povezuje mestni vrvež in srčnost slovenskega podeželja!**

dr. Jože Podgoršek,
predsednik KGZS

Po jutru se dan pozna

V zrelih demokracijah velja načelo, da ima vsako novo izvoljeno vodstvo sto dni miru. Na zbornici pa ni bilo niti dneva konstruktivnega miru, saj smo morali s prvim dnem po nastopu mandata sprejemati pomembne odločitve, povezane z zakonodajo s področja kmetijstva in gozdarstva. Prav tako smo takoj po izvolitvi organov zbornice pričeli delati na terenu in konstituirati območne enote. V pričakovanju nove zakonodaje smo imenovali 23 strokovnih odborov, za katere smo prejeli skoraj 500 predlogov za sodelovanje. Veseli nas takšen odziv, saj to pomeni, da člani vendarle spremljajo delo zbornice.

Ob trenutnih vsakdanjih obveznostih na zbornici iščemo tudi strateške rešitve, ki bi lahko pripomogle k razvoju slovenskih kmetij. Za ta namen pregledujemo ureditve v sosednjih državah, s kmečkimi nevladnimi organizacijami usklajujemo poglede, skupaj pripravljamo predloge in podobno. V nasled-

njih mesecih bomo pripravili predloge za debirokratizacijo kmetij in stabilizacijo prihodka na kmetijah, kar bomo predstavili tudi širši javnosti. Ministrstvo za kmetijstvo spodbujamo k pripravi strateških pogledov na razvoj kmetijstva in gozdarstva za daljše časovno obdobje. Glede na nekatere izjemne nesreče na naših kmetijah pripravljamo dobrodelno fundacijo za pomoč tem kmetijam. Hkrati se pripravljamo na začetek vnosa zbirnih vlog.

Če se po jutru dan pozna, nas čaka delovno intenziven mandat, poln zahtevnih nalog in pričakovanj, kot kaže tudi presenečenj. Spoštovane kmetice in kmetje, lastniki gozdov, ves čas smo vam na razpolago za kakršna koli vprašanja in nasvete. Po najboljših močeh se bomo potrudili, da vam bomo v pomoč in oporo. Kmetje smo preživeli že marsikatero krizno obdobje, tudi tega bomo. Če bomo povezani, še toliko lažje. Hvala vam za podporo in konstruktivne dialoge, ki vlivajo upanje za boljše prihodnost slovenskega kmetijstva in gozdarstva.

Kolofon

Zelena dežela št. 189, februar 2025

Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno.

Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjaska ulica 6, 1000 Ljubljana
tel.: 01 513 66 40
e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si
splet: www.kgzs.si

Odgovorni urednik: Robert Peklaj
Novinar: Marjan Papež
Fotografija na naslovnici: Marjan Papež

Grafično oblikovanje in prelom:

Jana Janko Škrbec, Studio HTZ

Jezični pregled: Alenka Šalej

Fotografije: arhiv KGZS

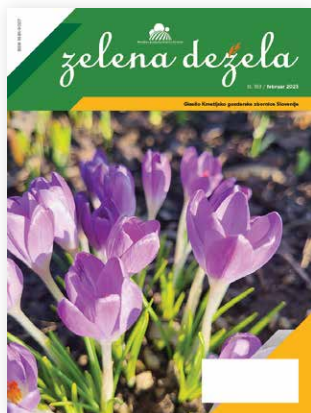
(če ni drugače navedeno)

Tisk: Salomon, d.o.o.

Naklada: 102.000 izvodov

ISSN 1581-9027

spletna izdaja ISSN 2536-2119

VSEBINA

NA KRATKO

5 Dogodki in aktivnosti zbornice

V SREDIŠČU

9 Oddaja zbirnih vlog za leto 2025

11 Vezana dohodkovna podpora za zelenjavo

12 Zbornica o vezani dohodkovni podpori za zelenjavo

13 Neproizvodne površine in elementi

14 Spremembe pri KOPOP

15 Spremembe v Uredbi o pravilih pogojenosti

16 Socialna pogojenost iz strateškega načrta SKP 2023–2027

17 Intervencija Dobrobit živali v letu 2025

19 Zeleni poklici: Tvoja pot v biotehniško prihodnost

20 BIC Ljubljana: Prihodnost v živilstvu in veterini

21 Šola za hortikulturo Celje: Kjer narava uči in navdihuje

22 Grm Novo mesto: 139 let tradicije v biotehniko

23 Les in gozd: V Mariboru do poklica z zeleno vizijo

23 Šola za ekonomijo, turizem in kmetijstvo

24 Gozdarska šola Postojna: Kjer narava uči že 60 let

24 Višja strokovna šola Postojna: Znanje za gospodarstvo

25 Znanje v osrčju narave

ZGLEDI VLEČEJO

26 Iz ozke doline na prostrane strmine

SVETOVANJE

28 Zakaj je CECRA izobraževanje en velik +

29 Inkarnatka namesto mineralnih gnojil

31 Vzdrževanje certifikata PEFC

32 V sistemu JSKS E-izobraževanje ni »španska vas«

33 Na Tumpeljovih dnevih o zdravju nog in vimena pri govedu

34 STRATUS: Mreža svetovalcev za optimalno uporabo gnojil

35 Rjava pasma govedu na poti k učinkovitejši reji

36 S pravo izbiro do manj odpadne hrane

37 Poskrbimo za svoje telo

PROMOCIJA

38 Rezultati selekcijskega dela v Katalogu bikov 2025

NEKATERI POMEMBNI ROKI

DO KDAJ	KAJ
28. 2. do 14.00	IRP11: 2. javni razpis za podporo za novo sodelovanje v shemah kakovosti iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027
Do datuma zaprtja javnega razpisa	Podukrep 8.4: 7. javni razpis za aktivnost dela za odpravo škode in obnovo gozda iz PRP 2014-2020
Do porabe sredstev	Podukrep 8.4: 3. javni razpis za operacijo ureditev gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov iz PRP 2014–2020

NEKATERI POMEMBNEJŠI DOGODKI V PRIHODNIH MESECIH

KDAJ	KAJ / KJE
22. 2. do 2. 3.	Mednarodni kmetijski sejem Pariz, Francija
26. do 29. 3.	Megra – Sejem gradbeništva, učinkovite rabe energije, komunale, Gornja Radgona
12. 4.	Podeželje v mestu, Ljubljana
16. do 18. 5.	Dobrote slovenskih kmetij, Ptuj
17. do 22. 5.	Kmetijski sejem, Novi Sad

Zbral: Ma. P.

Vabilo na Usposabljanja o Intervencijah SKP 2025

Pred oddajo zbirne vloge za leto 2025 Vas vabimo na usposabljanja o intervencijah Skupne kmetijske politike v izvedbi kmetijskih svetovalcev Javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS.

Usposabljanja iz vsebin intervencij, ki izhajajo iz Strateškega načrta SKP 2023-2027 za Slovenijo s poudarkom na spremembah in novostih za leto 2025, se bodo izvajala na številnih lokacijah po Sloveniji in preko spleta.

Informacije o najavah terminov in lokacij usposabljanj lahko spremljate na povezavi <https://www.kgzs.si/zbirne-vloge/usposabljanja> ali preko QR kode.

Za dodatna informacije glede usposabljanj se lahko obrnete na kmetijske svetovalce, ki so navedeni pod tabelo usposabljanj posameznega kmetijskega zavoda.

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS**SPLOŠNE INFORMACIJE**

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Bodite obveščeni o delu KGZS in novostih na naši spletni strani!

Prijavite se na e-novice:
www.kgzs.si/prijava-enovice

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Dogodki in aktivnosti zbornice

Pregled dejavnosti zbornice in pomembnih dogodkov, povezanih s kmetijstvom

JAVNA SLUŽBA KMETIJSKEGA SVETOVANJA OSTAJA POD OKRILJEM KGZS

Predsednik KGZS dr. Jože Podgoršek pozdravlja odločitev ministrstva, da ostane javna služba kmetijskega svetovanja pod okriljem KGZS. „Velik izziv bo opolnomočiti in izobraziti svetovalce, da bodo lahko z najsodobnejšimi dognanji nadalje svetovali na kmetijskih gospodarstvih.“

Na sestanku v začetku februarja so se tudi dogovorili, da se podaljša javna obravnava predlagane zakonodaje. Osnutki zakonov o kmetijstvu, hrani ter varni hrani in krmi bodo po novem namesto 60 dni v javni obravnavi 75 dni. Obravnava osnutkov zakona o zdravju živali je podaljšana s 45 na 60 dni, medtem ko rok za pripombe na noveli zakona o kmetijskih zemljiščih in zakona o gozdovih ostaja 45 dni.

Ministrica je že takoj po seji sveta za kmetijstvo in podeželje, ki je posvetovalno telo ministrice, napovedala ustanovitev delovnih skupin, ki bodo vsebinsko prispevale k razpravi o osnutkih zakonov.

Kot pravi Podgoršek, bosta v delovnih skupinah po dva predstavnika z vsakega področja, s čimer bodo dobili široke delovne skupine, ki bodo sooblikovale zakonodajo. „Prve delovne skupine se bodo pričele srečevati po 20. februarju, ker potrebujemo nekaj časa, da se pribijemo skozi vso to gradivo, ki je na mizi,“ je dejal.

Kmetje so izrazili tudi željo za uvid v analize, ki so pripomogle pri pisanju zakonodaje. Ministrstvo je želje uslišalo in bo vsem udeleženi predstavilo izhodišča in analize, na osnovi katerih so spreminjali zakonodajo, je še pojasnil Podgoršek.

Pri tem je izrazil prepričanje, da bo nadaljnji dialog vsebinski in ne tudi politični. „Nekatera zakonodaja je potrebna prenove in tudi obstoječi osnutki zakonov v nekaterih delih prinašajo pozitivne novosti, seveda pa nas še čakajo izzivi,“ je dejal. Napovedal je, da bo KGZS še naprej opozarjala na iskala dobre rešitve za kmete, ter poudaril, da bodo še naprej tvorno sodelovali z ministrstvom.

ZAČRTALI POT SIRARSTVA NA KMETIJAH

Združenje kmečkih sirarjev Slovenije, ki združuje 130 kmetij, je 9. februarja izvedlo že 26. redni letni občni zbor.

Zbrane je nagovoril predsednik združenja Milan Brenc, se zahvalil za vso prostovoljno opravljeno delo članom združenja in v bistvenih točkah podal uspešnost njihovega razvoja. Še zlasti veseli so, da so prehodili pot do vzpostavitve zglednih kmetij s prirajo in predelavo mleka in da na številnih kmetijah njihovo delo nadaljujejo mladi prevzemniki. Ponosni so, da so v lanskem letu (2024) izvedli že 4. Festival slovenskih sirov v prostorih kongresnega centra na Brdu.

V imenu KGZS je prisotne pozdravila **Andrejka Krt**. V nagovoru je poudarila, da so kmečki sirarji v združenju in sodelovanju na zemljevidu Slovenije začrtali pot sirarstva na kmetijah. Dejala je, da združenje pomaga dvigovati raven znanja in razvoja kakovostnih mlečnih izdelkov s kmetij. In pri tem je v veliko pomoč tudi KGZS s svojimi stanovskimi predstavniki ter JSKS s svojim strokovnim znanjem. Mnogo je stičišč, pomembno je, da si zaupamo. Nadalje je izrazila hvaležnost za vse, kar je ta prostor ustvaril in ohranil kmetovanje, živo podeželje, obdelano krajino, generacijske prenose dejavnosti in potrošnikom predal izvrstne mlečne izdelke. Ob uspešnem nadaljevanju skupščine je članom zaželela pogled v prihodnost, ki nam daje motivacijo za še več in še boljše.

Člani združenja so si ogledali še **Sirarno Čuš**, ki odkupuje mleko od bližnjih kmetij in proizvaja sire iz surovega nehomogeniziranega mleka lastne blagovne znamke Baron in Falot. Obiskali so tudi živinorejsko kmetijo **Fingušt-Hecl**, ki je usmerjena v prirajo in predelavo mleka. Vso osnovno krmo za čredo, ki ob kravah predstavlja tudi mlado živino za obnovo, pridelajo na kmetiji. Kakovost njihovih izdelkov potrjujejo tudi rezultati s številnih ocenjevanj, med njimi najpomembnejše v okviru Dobrot slovenskih kmetij na Ptujju.

2. NACIONALNO SREČANJE PROJEKTOV IZVAJALCEV CLIMATE FARM DEMO IN CLIMATE SMART ADVISORS

V začetku novega leta je na KGZS potekalo drugo nacionalno srečanje dveh ključnih projektov, ki si prizadevata za trajnostno kmetijstvo in podnebno odpornost v Evropi.

V okviru projekta Climate Farm Demo nastaja mreža demonstracijskih kmetij, ki prikazujejo in izvajajo podnebno pametne rešitve za doseg ogleđno nevtralne Evrope. Kmetje, ki sodelujejo v teh demonstracijah, so ključni akterji pri uvajanju inovativnih rešitev, ki pomagajo zmanjšati vpliv podnebnih sprememb.

Drugi projekt, Climate Smart Advisors, se osredotoča na mobilizacijo kmetijskih svetovalcev v EU, da zagotovijo ciljno usmerjeno svetovanje kmetom na področju prilagajanja in blaženja podnebnih sprememb. Z vključitvijo svetovalcev želimo kmetom omogočiti najboljše informacije in podporo pri prilagoditvi na podnebne spremembe.

Na dogodku so bili prisotni kmetje, svetovalci, predstavniki Kmetijskega inštituta in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki so predstavili najnovejše dosežke in pobude.

Ministrstvo za kmetijstvo je predstavilo podnebno poročilo za kmetijstvo 2023, ki podrobno analizira vpliv podnebnih sprememb na kmetijske prakse in potrebne prilagoditve.

Kmetijski inštitut je predstavil nov raziskovalni projekt: Uporaba brezpilotnih letalnikov za natančno nanašanje fitofarmaceutskih sredstev, sredstev z nizkim tveganjem in koristnih organizmov. Ta tehnologija bo ključna za trajnostno kmetijstvo in zmanjšanje negativnih vplivov na okolje.

Podjetje OneDrOne je predstavilo letalnik in področje svojega delovanja.

To srečanje je bilo izjemna priložnost za izmenjavo znanja, izkušenj in idej med različnimi udeleženci, ki si skupaj prizadevajo, da bo evropsko kmetijstvo bolj trajnostno in odporno na podnebne spremembe.

GROB POSEG V EKONOMSKI POLOŽAJ KMETOV

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije nasprotuje predlogu obdavčitve nepremičnin, saj bo to povzročilo velike finančne obremenitve za kmetijstvo in ogrozilo obstoj mnogih kmetij.

Predlog grobo posega v ekonomski položaj kmetov, kar bo povzročilo množične propade kmetij zaradi nemožnosti plačila davka. Predlagamo opustitev predloga obdavčitve nepremičnin in opozarjamo na pomembne posledice za kmetijstvo in podeželje.

1. Stanovanjske stavbe na kmetijah

Na kmetijah so pogosto stare stanovanjske hiše, ki niso več v uporabi ali služijo kot skladišni prostori poleg nove stanovanjske hiše, kjer živi kmetova družina. Takšne hiše zaradi svoje starosti in dotrajanosti ne predstavljajo luksuza, hkrati pa jih ni mogoče oddati ali prodati. Po trenutni zakonodaji so nekatere nepremičnine na kmetijah izvzete iz obdavčitve, kar bi bilo treba ohraniti. Opozarjamo tudi na problem obdavčitve

nepremičnin, na katerih je ob prenosu kmetije od staršev na otroka, naslednika kmetije, vpisana pravica do dosmrtnega užitka – obdavčitev lastnika, ki je dal stanovanjsko stavbo v uporabo užitarju, ni pravično.

2. Stavbna zemljišča

Stavbna zemljišča so po prostorskih aktih pogosto določena mimo volje lastnikov, čeprav so v naravi še vedno kmetijska ali gozdna zemljišča. Zaradi teh aktov imajo zemljišča visoko tržno vrednost, kar poveča predlagano davčno breme. Marsikje gradnja na teh zemljiščih ni mogoča zaradi terena, neobstoja ali neustrezne infrastrukture ali omejitev v prostorskih načrtih. Na KGZS opozarjamo, da občine pogosto ne zagotovijo ustrezne infrastrukture, ki bi omogočala gradnjo, lastniki pa bi kljub temu plačevali visoke davke. Predlagamo, da se takšna zemljišča izvzamejo iz obdavčitve.

3. Neodmerjene kategorizirane ceste in druga infrastruktura

Problem neodmerjenih državnih ali občinskih cest in druge javne prometne infrastrukture na zasebnih zemljiščih ni rešen že desetletja. Takšna zemljišča imajo po oceni GURS višjo vrednost, kar poveča davčno obremenitev lastnikov. Država in občine premalokrat in prepočasi izvajajo geodetske odmere in odkupe novonastalih parcel pod prometno infrastrukturo. Pred uvedbo kakršnega koli davka na nepremičnine mora biti vsa javna prometna in druga infrastruktura odmerjena iz zasebne nepremičnine ter odkupljena ali zamenjana.

4. Pravilnost podatkov

Nepremičninske evidence so pogosto nepravilne in ne odražajo dejanskega stanja. Lastniki niso pravilno vpisani v zemljiško knjigo (npr. manjkajoč EMŠO), površine stavb v zemljiškem katastru so napačne (pomembne razlike med natančnostjo podatkov po katastrskem in registrskem vpisu), občine ne zagotavljajo pravih podatkov o komunalni opremljenosti stavbnih zemljišč ipd. GURS in FURS bosta imela težave pri določanju pravilne davčne osnove in ustrezni identifikaciji davčnih zavezancev. Urejanje podatkov je dolgotrajen proces, ki ga morajo pristojne institucije izvesti pred uvedbo davka.

5. Davčna stopnja in poseg v zasebno lastnino

Predlagana davčna stopnja 1,45 % je bistveno višja od trenutnih obdavčitev nepremičnega premoženja in bo povzročila finančne težave mnogim lastnikom. Obveznost plačila davka bi lahko prisilila ljudi v prodajo nepremičnin, kar bi privedlo do razprodaje slovenskega podeželja, zlasti na obmejnih območjih. Davek na nepremičnine bi moral biti davčno nevtralen: davek ne sme biti tako visok, da bi bistveno posegal v ekonomski položaj zavezanca oziroma njegove odločitve o razpolaganju z nepremičnino. Opozarjamo, da previsoka obdavčitev predstavlja poseg v ustavno pravico do zasebne lastnine.

6. Ohranitev NUSZ – dvojna obdavčitev?

Predlog davka na nepremičnine ohranja nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč (NUSZ), kar bi lahko povzročilo dvojno obdavčitev istih nepremičnin. Predlagani davek predstavlja zgolj dodatno finančno breme in občutek nepravilnosti

v davčnem sistemu. Na KGZS predlagamo, da se prepreči morebitno dvojno obdavčitev in zagotovi pravičen davčni sistem.

Slovensko kmetijstvo je del globaliziranega kmetijskega trga, ki določa cene kmetijskih pridelkov. Stroška, ki bi ga kmet imel zaradi davka na nepremičnine, ne more prenesti na kupca ali potrošnika, saj bo zato še manj konkurenčen v primerjavi z ostalimi kmeti po EU in ostalih delih sveta. Naša država podpira mlade in aktivne kmete ter z njihovo pomočjo razvija podeželje, ob predlagani obdavčitvi nepremičnin pa menimo, da ne bo v Sloveniji ne enega in ne drugega kmeta. Ministrstvo za finance smo pozvali, da idejo o davku na nepremičnine opusti.

PODELITEV ZNAKOV SPECIALIZIRANE PONUDBE NA TURISTIČNIH KMETIJAH

Na medijskem dogodku Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je bil konec januarja predstavljen pomen znaka, ki opredeljuje ponudbo turističnih kmetij.

Gre za osem znakov, ki so pomemben kazatelj kakovosti in avtentičnosti ponudnika. Uporabnikom omogočajo, da prepoznajo zanje ustrezne storitve posamezne turistične kmetije na območju Slovenije. Pomen dela zbornice in pravilnika za pridobitev znaka za specializirano ponudbo na turističnih kmetijah sta predstavila predsednik KGZS dr. Jože Podgoršek in vodja službe za dopolnilne dejavnosti pri KGZS Andrejka Krt. V sklopu dogodka so bili podeljeni znaki trem turističnim kmetijam, ki so jih predstavile njihove gospodarice: Eva Šeruga s Turistične kmetije Šeruga, Polona Virnik Krničar s Turistične kmetije Šenkova domačija in Urša Kunz z Ekološkega posestva Trnulja.

»Slovensko kmetijstvo je prepogosto tarča medijskih napadov, pa vendar prinaša predvsem lepe zgodbe. Čestitke kmetijam, ki ste zbrale pogum in se izpostavile ocenjevanju svojih kmetij pri komisiji ter pridobile znak specializirane ponudbe. Delate za potrošnika in potrošnik zna to ceniti. Obenem se zahvaljujem ekipi na zbornici, še posebej Andrejki Krt, ki že vrsto let dela pri razvoju dopolnilnih dejavnosti z veliko predanostjo in vztrajnostjo,« je povedal dr. Jože Podgoršek.

»V okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, največje stanovske organizacije kmetov, je že leta 2008 padla odločitev, da je ponudbo turističnih kmetij potrebno in koristno opredeliti po njihovem glavnem namenu in s tem omogočiti zunanjo razpoznavnost ciljnim skupinam turistov. Tako je nastal Pravilnik o podeljevanju znakov specializirane ponudbe na turističnih kmetijah. Pravilnik je bil leta 2023 prenovljen in trenutno vsebuje sedem različnih označb, ki jih lahko pridobijo turistične kmetije,« je razložila Andrejka Krt. Znak specializirane ponudbe na turistični kmetiji je garant, da bo na kmetiji z označevalno tablico storitev prisotna v najboljšem in najvišjem obsegu. Trenutno je možna pridobitev naslednjih znakov: Družinam z otroki prijazna turistična kmetija, Otrokom prijazna turistična kmetija, Gibalno oviranim osebam prijazna turistična kmetija, Vinogradniška turistična kmetija, Ljubiteljem konj in jahanja prijazna turistična kmetija, Turizem na ekološki kmetiji, Turistična kmetija s ponudbo za boljše počutje.

»Turistične kmetije so med ponudniki v mnogočem posebne. Bogatijo jih kulturne, zgodovinske in naravne znamenitosti, še zlasti pa so prepoznavne po raznoliki gastronomiji, ki temelji na doma pridelani in predelani hrani. Naša vizija je umestiti turistične kmetije v kategorizacijo s petimi jabolki in ambasadorje označevati z zlatim jabolkom. A to je že nova zgodba, ki jo skušamo udejanjiti v okviru pristojnosti Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport,« je še povedala Krtova.

Na dogodku so bile trem turističnim kmetijam podeljene tablice z znaki, ki veljajo štiri leta. Znak Turistična kmetija s ponudbo za boljše počutje je prejela Turistična kmetija Šeruga.

Znak Turizem na ekološki kmetiji sta prejeli Turistična kmetija Šenkova domačija in Ekološko posestvo Trnulja.

NASPROTUJEMO ŠTEVILNIM NOVIM BIROKRATSKIM BREMENOM

Na letni tiskovni konferenci v začetku leta je predsednik KGZS dr. Jože Podgoršek izpostavil, da bodo ključni izzivi letošnjega leta nova birokratska bremena, ki jih je preveč in lahko mnoge kmete spravijo na rob preživetja.

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) dr. Jože Podgoršek je predstavil ključne dosežke zbornice v letu 2024. Dejal je, da bodo v letošnjem letu eden največjih izzivov nova birokratska bremena, ki jih prinašajo vsaj štirje zakonski akti, in sicer uredba o biovarnosti, uredba o deforestaciji, uredba o neposrednih plačilih, dodatna birokracija bo potrebna tudi pri vodenju porabe sredstev za varstvo rastlin.

»Izpostavil bi Uredbo o biovarnosti, ki po prvotni različici zahteva ogromno birokracije in investicij. Če bi pravilnik v taki obliki obveljal, bi verjetno v pol leta izgubili 10 tisoč kmetij, saj se kmetje, ki imajo nekaj glav živine, s tem ne bi želele ukvarjati,« je povedal Podgoršek.

Težave se pojavljajo tudi pri dvigu omrežnine za električno energijo. »Dobili smo nekaj dokazil, da je na kmetijah, kjer imajo sončne elektrarne, omrežnina višja tudi za 650 odstotkov. Menimo, da je to nepredstavljivo,« je še dejal.

Poudaril je, da je veliko protestnih zadev še nerealiziranih

in da je zato treba pogajanja z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) pospešiti. O enoletni koncesiji Javne službe kmetijskega svetovanja je dejal, da ta deluje dobro, zato računa na podporo politike in dolgoročno stabilnost. V letošnjem letu je pričakovati veliko sprememb v zakonodaji, med drugim zakonodaji s področja živil in krme, Zakonu o zdravju živali, Zakonu o zaščiti živali, Zakonu o kmetijstvu. »Upam, da se paket zakonodaje ne bo sprejemal na rokohitrski način, da bomo imeli vsi dovolj časa za strokovni pregled te zakonodaje,« je opozoril Podgoršek.

Na tiskovni konferenci se je predstavil **Martin Mavsar**, ki je na začetku tega leta na mestu direktorja KGZS kot vršilec dolžnosti zamenjal **Janeza Pirca**. Povedal je, da KGZS vidi kot povezovalni člen kmetov in stroke do zakonodajne veje oblasti. Meni, da je kader največji kapital KGZS:

»Zagotovili bomo, da bo usposobljenost kadra ostala na tako visoki ravni, da se bodo dodatno usposabljali, da bomo lahko kos izzivom, ki se bodo pojavljali. Čakajo nas upokojitve nekaterih sodelavcev. Naša prva naloga je, da te sodelavce nadomestimo s primernimi kadri, ki bodo nadaljevali njihovo delo v prihodnje. To bo ena od prioritet v naslednjem obdobju. Vse mlade, ki želijo poklicno pot začrtati znotraj KGZS, vabim, da sledijo razpisom, ki bodo objavljeni v prihodnje.«

PRVI CERTIFIKATI ZA NPK VODNIK ALI VODNICA V NARAVI IN KRAJINI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je v začetku leta podelila prvih 12 certifikatov za NPK Vodnik/Vodnica v naravi in krajini.

Vodniki bodo lahko odslej z javno veljavno listino potrdili strokovno znanje in spretnosti za načrtovanje, organiziranje in izvajanje vodenja obiskovalcev v naravi in krajini za različne ciljne skupine.

Decembra lani je bilo izvedeno prvo potrjevanje in preverjanje za NPK Vodnik/Vodnica v naravi. Certifikat Nacionalne poklicne kvalifikacije je prejelo 12 kandidatov, od katerih jih je 6 pridobilo certifikat s potrjevanjem dokazil, ostalih šest pa je svoje znanje odlično pokazalo na pisnem in praktičnem preverjanju z zagovorom (v obliki vodenja v naravi).

KGZS, ki je edini izvajalec tega NPK v Sloveniji, si želi, da bodo imeli novi vodniki v naravi in krajini pomembno vlogo pri ozaveščanju o pomembnosti in vrednosti narave. Da bodo ob svojih vodenjih skrbeli za boljše poznavanje rastlinskih in živalskih vrst in tudi za ohranjanje zavarovanih vrst in naravnega okolja. Želimo si, da bi vodniki v naravi in krajini postali ambasadorji narave, ki bodo s svojim znanjem in predanostjo pomagali ohranjati našo dragoceno naravno dediščino za prihodnje generacije.

STO LET BIODINAMIKE IN PREDSTAVITEV KNJIGE BIODINAMIČNO!

Konec januarja je s sodelovanjem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Zveza biodinamikov Slovenije obeležila stoto obletnico znamenitega kmetijskega tečaja, ki ga je izvedel antropozof **Dr. Rudolf Steiner** leta 1924 za binkošti v Koberwitzu pri Breslavu in s tem postavil temelje trajnostnemu in produktivnemu kmetijstvu. Hkrati so predstavili prevod knjige z naslovom: Biodinamično! Rojstna ura biodinamičnega kmetijstva na izhodiščni točki ekološkega gibanja. Knjiga poljudno predstavlja biodinamično metodo kmetovanja, ki se danes uspešno prakticira na vseh kontinentih Zemlje. Prevedla jo je mag. Katja Temnik. (Knjigo lahko naročite na e-naslovu: zveza.biodinamikov@gmail.com).

Predsednik KGZS **dr. Jože Podgoršek** je na dogodku povedal, da zbornica podpira vsako prizadevanje za pridelavo hrane s poudarkom, da ta ustvari tudi delovna mesta. Biodinamični kmet **Zvone Černelič** je predstavil svoj primer delovne prakse, **dr. Maja Kolar** pomen ohranjanja genskega bogastva v semenih, predsednica in podpredsednica Zveze biodinamikov Slovenije **Sonja Vavken** in **Majda Hriberšek** pa sta predstavili stanje biodinamičnega kmetovanja pri nas in po svetu. Dogodka se je poleg novinarjev udeležilo precej zaslužnih predstavnikov biodinamičnih društev Ajda, z začetnico biodinamike v Sloveniji **Meto Vrhunc**.

Oddaja zbirnih vlog za leto 2025

Kljub temu da bo leto 2025 že tretje leto programskega obdobja 2023–2027, bo pri intervencijah skupne kmetijske politike (SKP) kar nekaj novosti

Spet je leto naokoli in v javni službi kmetijskega svetovanja (JSKS) pri KGZS, na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGZP) ter na Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) se že intenzivno pripravljamo na začetek nove kampanje oddajanja zbirnih vlog za ukrepe kmetijske politike za leto 2025. Kot smo že navajeni, se zbirne vloge, določene priloge in morebitne dopolnitve vlog izpolnjujejo in pošiljajo na ARSKTRP v elektronski obliki preko vnosne aplikacije, dostopne na spletnih straneh ARSKTRP. Praksa preteklih let kaže, da se 99 % vlagateljev za pomoč pri oddaji zbirne vloge obrne na kmetijskega svetovalca, ki je za to delo primerno strokovno in tehnično usposobljen. Prvi pogoj za elektronsko izpolnitev in oddajo zbirne vloge so urejeni podatki v registru kmetijskih gospodarstev (RKG) vsaj en dan pred oddajo zbirne vloge. Pri tem upoštevajte, da bo aplikacija za urejanje podatkov v RKG zaradi letne uskladitve podatkov zaprta predvidoma cel februar 2025, kar pomeni, da v tem času na upravnih enotah ne boste mogli urejati podatkov o GERK-ih in kmetijskem gospodarstvu.

Oddaja zbirnih vlog z zahtevki za leto 2025 bo potekala od 19. marca do 6. junija 2025. Izjema je vlaganje zahtevkov za podintervencijo Dobrobit živali – drobnica, za katero mora biti oddaja zahtevka izvedena najpozneje do 5. maja 2025. Zamudnega roka za oddajo zahtevkov, kot smo ga poznali pred letom 2023, ni več.

Nekaj novosti

V preteklih dveh letih smo se hitro privadili in spoznali bolj enostavne intervencije (osnovno plačilo na površino, proizvodno vezana plačila in plačila za OMD), druge, malo bolj specifične intervencije (SOPo, KOPOP, BVR, HTV, ...), pa od nosilcev kmetijskih gospodarstev zahtevajo boljše poznavanje

tako vsebine intervencije kot tudi izvajanje večjega števila pogojev, kar pa praviloma prinaša tudi višja plačila. Tudi leto 2025 pri posameznih intervencijah prinaša določene novosti, zato je prav, da ste z njimi čim bolj seznanjeni še pred oddajo zbirne vloge za leto 2025. Za lažje izvajanje intervencij pa je prav, da spoznate tudi namen posamezne intervencije, iz katerega izhajajo zahteve in pogoji, ki jih boste morali izvajati, če boste želeli prejeti plačila.

Katere intervencije so na izbiro

V letu 2025 se boste z oddajo zahtevkov na zbirnih vlogah odločali za vključitev v naslednje intervencije:

Neposredna plačila:

- osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost (ODPT),
- dopolnilna prerazporeditvena dohodkovna podpora za trajnostnost (DPDPT),
- dopolnilna dohodkovna podpora za mlade kmete (MK),
- vezana dohodkovna podpora za rejo drobnice,
- vezana dohodkovna podpora za rejo govedi,
- vezana dohodkovna podpora za krave dojilje,
- vezana dohodkovna podpora za mleko v gorskih območjih,
- vezana dohodkovna podpora za beljakovinske rastline,
- vezana dohodkovna podpora za zelenjavo **NOVO** (več v ločenem prispevku v tej številki Zelene dežele),
- sheme za podnebje in okolje (SOPo) (12 shem),
- (**NOVO**: dodaja se nova shema: Neproduktivne površine in elementi (NPE); več v ločenem prispevku).

Intervencije v okviru razvoja podeželja:

- plačilo za naravne ali druge omejitve (OMD),
- kmetijsko-okoljska podnebna plačila – Podnebne spremembe (KOPOP_PS),
- kmetijsko-okoljska podnebna plačila – Naravni viri (KOPOP_NV),
- kmetijsko-okoljska podnebna plačila – Biotska raznovrstnost in krajina (KOPOP_BK)
- (**NOVO**: z letom 2025 bo možno izvajati operacijo Ohranjanje suhih travnišč (SUHA_TRAV)),
- ekološko kmetovanje (EK),
- ekološko čebelarjenje (EKČ),
- habitatni tipi in vrste na območjih Natura 2000 (HTV),
- lokalne pasme in sorte (LOPS),
- biotično varstvo rastlin (BVR) in
- dobrobit živali (DŽ).

Informativna usposabljanja

Za seznanitev z novimi intervencijami, pogoji in plačili bo Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS) pri KGZS na območju cele Slovenije od sredine februarja do sredine marca

Z uvedbo pregledov upravičenosti površin s satelitskimi posnetki in potrebe po morebitnem naknadnem dokazovanju izvedenih aktivnosti na površini svetujemo, damed rastno sezono z aplikacijo fotoSOPOTNIK slikate vse posevke in izvedene aktivnosti. Prav tako slikajte tudi vse neobičajne dogodke na površinah (slab vznik, poplavljen površine, plazove, pozebe, uničenja po neurjih ...), kar vam bo služilo pri morebitnem dokazovanju višje sile.

Slike morajo biti obvezno geolocirane (slika ima podatek o lokaciji in datumu slikanja), kar omogoča aplikacija fotoSOPOTNIK. Slik brez geolokacijskega podatka ARSKTRP ne bo upoštevala. Za nastavitve in uporabo aplikacije fotoSOPOTNIK se obrnite na kmetijske svetovalce.

organizirala številna informativna usposabljanja. Nekatera usposabljanja bodo potekala v živo, nekaj pa jih bo potekalo tudi na spletu. Ker je vsebina intervencij zelo obsežna, se bodo usposabljanja glede na vsebino med seboj razlikovala. Na nekaterih usposabljanjih bo izvedena splošna predstavitev vseh intervencij, na drugih pa se bo izvedla podrobna predstavitev le izbranih intervencij. Seznam usposabljanj je objavljen na spletni strani KGZS v rubriki »Vse o zbirnih vlogah«, do njega pa lahko neposredno dostopate tudi na povezavi: <https://www.kgzs.si/zbirne-vloge/usposabljanja>

Seznam se bo glede na potrebe na posameznih območjih še dopolnjeval z dodatnimi usposabljanji, zato vas vabimo, da večkrat pogledate na seznam in izberete za vas najustreznejše termine, lokacije in teme.

Pravila pogojenosti in socialne pogojenosti (NOVO)

Na usposabljanjih iz vsebin SKP boste ponovili tudi pravila pogojenosti. Zaradi dokaj strogega sankcioniranja neizpolnjevanja standardov predlagamo, da se tudi s tem dobro seznanite in pri kmetovanju izpolnjujete zahtevane pogoje. Z letom 2025 se poleg pogojenosti uvaja tudi socialna pogojenost, s katero so nosilci KMG, ki zaposlujejo delavca/ce na

kmetiji in prejemajo letna plačila v okviru zbirne vloge, lahko sankcionirani, če ne izpolnjujejo zahtev v zvezi z veljavnimi delovnimi in zaposlitvenimi pogoji ali obveznostmi (pregledni in predvidljivi delovni pogoji, varstvo in zdravje pri delu ter minimalne varnostne in zdravstvene zahteve za delavce pri uporabi delovne opreme). Več o tem preberite v posebnem prispevku v tej številki Zelene dežele.

Vse informacije na enem mestu

Na spletni strani KGZS (www.kgzs.si) boste na sredini naslovne strani našli povezavo do rubrike »Vse o zbirnih vlogah«, na kateri so/bodo dostopni vsi dokumenti, povezave, zakonodaja, članki, predstavitev, obvestila, navodila, evidence ..., ki vam bodo v pomoč pri seznanitvi z novimi intervencijami, vlaganju zahtevkov na zbirni vlogi ter izvajanju predpisanih pogojev. Zato vas vabimo, da spletno stran večkrat odprete in si ogledate za vas zanimive vsebine.

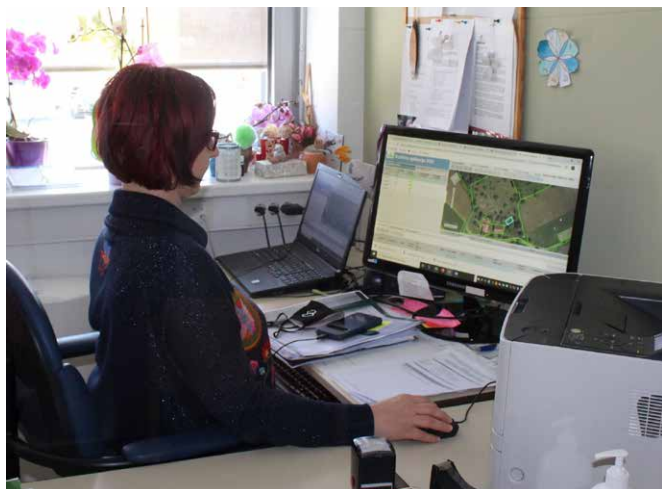
Informativni list

Od začetka marca bo na vseh izpostavah JSKS in pri kmetijskih svetovalcih na voljo tudi informativni list z vsemi ključnimi roki, postopkih oddaje vlog/zahtevkov ter o novostih pri intervencijah kmetijske politike, ki se uveljavljajo z zbirno vlogo za leto 2025. Vabljeni, da se oglasite pri kmetijskem svetovalcu, informativni list pa bo na voljo tudi na vseh v živo izvedenih usposabljanjih iz vsebin intervencij SKP.

Osebno svetovanje pri kmetijskih svetovalcih

Pričakujemo, da se bo tudi v letu 2025 veliko vlagateljev obrnilo na kmetijske svetovalce s prošnjo za informacije o vlaganju zahtevkov in izvajanju intervencij. Predlagamo, da si znanje o intervencijah najprej osvežite/pridobite na organiziranih usposabljanjih, za pojasnjevanje podrobnosti in nejasnosti pa so vam kot vedno na voljo tudi osebna svetovanja pri kmetijskih svetovalcih, zaposlenih v JSKS pri KGZS.

 dr. Jernej Demšar, KGZS

Vezana dohodkovna podpora za zelenjavo

Namenjena je spodbujanju povezovanja pridelovalcev zelenjave in povečanju tržne pridelave zelenjave

S tretjo spremembo Strateškega načrta Skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 se v letu 2025 uvaja nova vezana dohodkovna podpora za zelenjavo.

Za pridobitev vezane dohodkovne podpore za zelenjavo mora biti pridelovalec vpisan v RKG in v evidenco pridelave zelenjave. Zavezanec vloži vlogo za vpis v evidenco ob oddaji zbirne vloge za tekoče koledarsko leto.

Površina

Skupna površina, za katero pridelovalec uveljavlja podporo, mora biti na prostem vsaj 0,5 ha, v zavarovanem prostoru pa vsaj 0,1 ha. Pri tem mora biti posamezna parcela, to je strnjena površina, na kateri poteka pridelava zelenjave, velika vsaj 0,1 ha na prostem in 0,01 ha, če uveljavlja podporo za pridelavo zelenjave v zavarovanem prostoru. Pridelovalec lahko dobi podporo za največ 15 ha površin pod zelenjavo. Upravičene zelenjadnice so navedene v Prilogi 2 Pravilnika o evidenci pridelovalcev zelenjave in zelišč, razen sladke koruze, za katero pridelovalec ne dobi podpore.

Predvidena višina podpore za pridelavo zelenjave za leto 2025 znaša 388,35 €/ha, za ekološko pridelavo zelenjave pa 504,86 €/ha.

Način pridelave

Upravičene zelenjadnice se lahko pridelujejo kot predposevek, glavni posevek, neprezimni ali prezimni posevek. Pri tem se ista prijavljena površina pod različnimi posevki v skupno površino zahtevka za zelenjavo upošteva le enkrat. Če nosilec kmetijskega gospodarstva prijavi zelenjavo kot predposevek, jo mora v času njene prisotnosti na površini posneti z geografsko označeno fotografijo v aplikaciji Fotosopotnik. Spremembo vrste prijavljenega posevka zelenjave mora nosilec sporočiti agenciji. Na zahtevku za zelenjavo se lahko prijavi le tista površina, na kateri je bila zelenjava pobrana v tekočem letu. Za bob, grah, fižol, lečo ali čičeriko lahko pridelovalec odda zahtevek ali za dohodkovno vezano podporo za zelenjavo ali za beljakovinske rastline, torej le za eno od podpor po svojem izboru.

Pogoji

Pogoj za pridobitev podpore je, da pridelovalec vsaj 40 % svoje letne proizvodnje zelenjave trži. Lahko jo trži prek organizacij proizvajalcev ali skupin proizvajalcev, prek zadrug ali javnih zavodov ali pravnih oseb, ki imajo KMG-MID, oziroma pravnih oseb, ki imajo v skladu s standardno klasifikacijo dejavnosti kot prvo v klasifikaciji nalog zavedeno predelavo zelenjave. Če 40 % svoje letne proizvodnje zelenjave trži sam ali preko drugih oblik skupnega nastopa na trgu, ki niso nave-

dene zgoraj, mora za prejem podpore za vse dejavnosti, ki se opravljajo v okviru kmetijskega gospodarstva, voditi poslovne knjige v skladu z računovodskimi standardi za davčne namene in za vse poslovne dogodke v zvezi s prodajo zelenjave voditi ločeno računovodstvo v skladu z računovodskimi standardi. Pri tem mora nosilec zagotoviti tudi vodenje blagovnega knjigovodstva, iz katerega je razvidna količina prodane zelenjave v letu oddaje zahtevka za vezano dohodkovno podporo za zelenjavo.

Dokazila

Nosilec mora dokazati 40 % lastne proizvodnje zelenjave na osnovi prijavljene površine zelenjave v zahtevku za zelenjavo za tekoče leto. Podatek o letni proizvodnji zelenjave za leto oddanega zahtevka za zelenjavo se bo za posameznega nosilca kmetijskega gospodarstva prevzel iz Evidenca o pridelavi zelenjave in zelišč.

Če nosilec kmetijskega gospodarstva prodaja zelenjavo preko organizacije ali skupine proizvajalcev, zadruge, pravne osebe ali javnega zavoda, mora do 15. februarja prihodnjega leta agenciji poslati obrazec za dokazovanje trženja zelenjave (Priloge 12 Uredbe o neposrednih plačilih), ki ga podpiše kupec. Če pa nosilec kmetijskega gospodarstva zelenjavo trži sam ali preko drugih oblik skupnega nastopa na trgu, mora do 15. februarja prihodnjega leta agenciji poslati prej navedeni obrazec (podpis kupca na prilogi 12 v tem primeru ni potreben), priložiti pa mora tudi izpis v zvezi s prodajo zelenjave, za katero vodi ločeno računovodstvo v okviru poslovnih knjig. Pri tem mora biti razvidna tudi količina prodane zelenjave za leto zahtevka. O morebitnih naknadnih spremembah, ki vplivajo na izpis v zvezi s prodajo zelenjave, mora obvestiti agencijo ter za dokazilo poslati nov izpis.

 Tončka Jesenko, KGZS

Zbornica o vezani dohodkovni podpori za zelenjavo

Na opredelitev zahtev in pogojev smo podali pripombe, žal pa je bila večina ključnih pripomb zavrnenih

Uredba o neposrednih plačilih z letom 2025 uvaja novo vezano dohodkovno podporo za zelenjavo. Podpora naj bi bila namenjena izboljšanju konkurenčnosti, ekonomičnosti pridelave in povečanju površin pod zelenjavo, saj je samooskrba z zelenjavo v Sloveniji zelo nizka. Že ob oblikovanju vsebine intervencije v letu 2024 je KGZS opozorila, da morajo biti pogoji za uveljavljanje te podpore naravnani na vse tržne pridelovalce zelenjave, tudi tiste, ki tržijo svoje pridelke sami, obenem pa morajo biti pogoji taki, da bodo za pridelovalce finančno spodbudni in jih ne bodo po nepotrebnem administrativno obremenjevali. Le tako bo podpora dosegla svoj cilj. Pri tem smo opozorili tudi, da je uvajanje obveznega računovodstva za pridelovalce, ki ne tržijo preko organiziranih oblik povezovanja, nesprejemljivo, saj bo to predstavljalo za pridelovalce veliko oviro za vključitev v intervencijo.

Zavrnitev pripomb in predlogov

Kljub pripombam, ki smo jih podali že ob spreminjanju Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027 marca 2024 in na predlog vsebine te intervencije aprila 2024, je bila v predlogu Uredbe o neposrednih plačilih, ki smo jo dobili v obravnavo novembra 2024, za pridobitev vezane dohodkovne podpore za zelenjavo še vedno opredeljena zahteva po obveznem trženju preko organiziranih oblik/sistemov odkupa, v nasprotnem primeru pa je bilo zahtevano obvezno vodenje poslovnih knjig v skladu z računovodskimi standardi za vse pridelovalce, ne glede na velikost površin, na katerih pridelujejo zelenjavo. Na opredelitev zahtev in pogojev za uveljavljanje vezane dohodkovne podpore smo v predpisanem roku podali pripombe. Žal je bila večina ključnih pripomb povezanih z dohodkovno podporo za pridelavo zelenjave zavrnenih, kar nas na eni strani preseneča, saj menimo, da bi predlogi naših rešitev pripomogli k doseganju ciljev intervencije, kar je povečanje samooskrbe z zelenjavo in izboljšanje dohodkovnega položaja pridelovalcev, obenem pa nas ta odločitev zaradi številnih pridelovalcev zelenjave tudi zelo žalosti.

Vodenje poslovnih knjig

Zahteva po vodenju poslovnih knjig v skladu z računovodskimi standardi za manjše pridelovalce, ki samostojno tržijo svoje pridelke, ni sprejemljiva, saj bodo stroški vodenja poslovnih knjig za pridelovalce s površinami do 5 ha zelenjadnic presegli višino pridobljene podpore. Tako se s to zahtevo favorizira velike pridelovalce zelenjave, ki izvajajo prodajo preko organiziranih sistemov odkupa oz. poslovne knjige že vodijo, manjši pa se v intervencijo ne bodo vključevali. S tem se ne bo dosegel cilj intervencije, ki je spodbujanje pridelave zelenjave oziroma povečanje količine zelenjave na trgu, k čemur pa bi prav pridelovalci s površinami do 5 ha lahko veliko prispevali. Prav manjši pridelovalci, ki tržijo neposredno doma ali na tržnicah, veliko prispevajo k lokalni oskrbi, kar je tudi interes in želja potrošnikov, obenem pa ima tak način trženja pozitiven učinek tudi z vidika varovanja okolja.

Prodaja samostojnim podjetnikom

Prav tako ni bila upoštevana naša pobuda, da se med dovoljene oblike organiziranega trženja uvrsti prodaja samostojnim podjetnikom, ki imajo KMG-MID, oziroma samostojnim podjetnikom, ki imajo v skladu s standardno klasifikacijo dejavnosti za prvo v klasifikaciji nalog navedeno predelavo zelenjave ter prodaj drugim KMG z dopolnilno dejavnostjo predelave ali prodaje zelenjave. Tudi ta način povezovanja, še posebej sodelovanje med posameznimi kmetijami, bi morala država spodbujati, saj bi s tem spodbujala zagotavljanje lokalnih pridelkov zainteresiranim potrošnikom, obenem pa gre pri tem za prve zasetke organiziranega povezovanja v določenih okoljih.

Negativne finančne posledice

Glede na to, da se računovodstvo uvaja z namenom izboljšanja sledljivosti zelenjave, ni jasno, zakaj se izpostavlja potreba po vodenju računovodstva za vse dejavnosti na kmetiji. Kmet, ki je obdavčen pavšalno po katastrskem dohodku, lahko površine, na katerih prideluje zelenjavo, izvzame iz obdavčitve po katastrskem dohodku in pridelovanje zelenjave na tej površini prijavi kot drugo kmetijsko dejavnost, za katero vodi tudi računovodstvo. Neumestno je, da se preko finančne spodbude postavlja pogoj spremembe načina ugotavljanja davčne osnove za vse kmetijske dejavnosti posameznega KMG, saj lahko tak pogoj privede do negativnih finančnih posledic za celotno kmetijo, še posebej, če se jih kmetija ne zaveda in možnih posledic ne bo dovolj natančno preučila, preden se bo odločila za uveljavljanje te podpore.

KGZS je MKGP dala pobudo, da vse njene argumente ponovno preuči in jih upošteva v 4. spremembi Strateškega načrta SKP ter izvedbenih uredbah za leto 2026.

Neproizvodne površine in elementi

Nova shema intervencije SOPO (sheme za podnebje in okolje)

Z letošnjim letom se v okviru pogojenosti pri DKOP 8 ukinja zahteva, po kateri so morala kmetijska gospodarstva z več kot 10 ha njiv zagotoviti vsaj 4 % neproizvodnih površin. Namesto tega je v okviru intervencije SOPO uvedena nova, prostovoljna shema **Neproizvodne površine in elementi** (v nadaljevanju NPE), ki se izvaja na ornih površinah in mejicah.

Evidenco o delovnih opravilih je treba voditi za vse kmetijske prakse NPE, razen pri vzpostavi novih mejic.

Kaj prinaša nova shema NPE?

Nova SOPO shema NPE od leta 2025 naprej prinaša finančno podporo za kmetijske prakse, ki prispevajo k ohranjanju biodiverzitete in kakovosti tal. V obdobju treh let bo kmetom za ta namen skupno na razpolago do 3.272.760,00 evrov. Za sodelovanje v shemi mora posamezno kmetijsko gospodarstvo v okviru ornih površin zagotoviti vsaj 4 % neproizvodnih površin. Izvajanje sheme se lahko zagotovi z vključitvijo v eno ali več od naslednjih štirih kmetijskih praks.

Praha (NPE_PRAHA), pri kateri se mora zagotoviti praha od 1. februarja do 31. julija. V tem obdobju mora površina biti ustrezno vzdrževana, kar pomeni, da pleveli ne smejo semeniti ali se širiti. Možno je izvajanje tudi tako imenovane »zeleno prahe«, pri čemer se upošteva le pokritost s travo ali travno-deteljno mešanico, katere setev ni bila izvedena v letu oddaje zahtevka oz. setev ni bila izvedena za namen izvajanja sheme NPP ali sheme ZEL in ni namenjena pridelavi hrane ali krme. Na teh površinah so v obdobju od 1. februarja do 31. julija prepovedana vsa delovna opravila, vključno s pašo. V tem obdobju sta za obe vrsti prahe prepovedana tako uporaba fitofarmaceutskih sredstev (FFS) kot tudi gnojenje.

Plačila za izvajanja sheme

Podpora za shemo je letna in krije dodatne stroške in izpad dohodka zaradi prevzete obveznosti. Višina finančnih spodbud za posamezne prakse znaša:

- Praha (NPE_PRAHA): 160 € na hektar
- Varovalni pasovi (NPE_VAR): 145,60 € na hektar
- Vzdrževanje mejic (NPE_VZD): 450 € na hektar
- Vzpostavitev novih mejic (NPE_NOV): 3,38 € na kvadratni meter

Varovalni pasovi (NPE_VAR) so cvetoči pasovi, ki se vzpostavijo ob njivah, ki so ob vodotokih prvega ali drugega reda ali osuševalnih jarkih, širših od 2 metrov. Površine se vzdržujejo brez uporabe fitofarmaceutskih sredstev (FFS), gnojenja ali oranja. Kmetje, ki se vključijo v shemo, morajo vzpostaviti cvetoči pas s setvijo mešanic vsaj dveh kmetijskih rastlin. Rastline, ki pridejo v poštev, so: trave, deteljno-travne mešanice, detelje, lucerna, aleksandrijska detelja, perzijska detelja, inkarnatka ter navadna nokota. Do 1. junija mora biti zagotovljen zeleni pokrov, cvetoči pasovi pa morajo ostati nekošeni, nemulčeni in nevaljani vsaj do 31. julija tekočega leta. V tem obdobju mora mešanica omenjenih kmetijskih rastlin tudi cveteti.

Vzdrževanje krajinskih značilnosti (NPE_VZD) se lahko izvaja le na območjih evidence krajinskih značilnosti – SOPO vzdrževanje mejic (priloga 11, Uredbe o neposrednih plačilih). Kot krajinske značilnosti se za namen kmetijske prakse štejejo mejice, ki so na ornih površinah ali ob njih ter imajo površino vsaj 25 m² (dolžina najmanj 10 m, krošnja široka največ 20 m) in so strnjena, neprekinjena linija, pretežno porasla z lesno vegetacijo (vključuje lahko grmičevje, drevesa in suhe zidove) ali brez lesne vegetacije, porasla z zelmi ter niso namenjene proizvodni dejavnosti.

Vzpostavitev novih mejic (NPE_NOV) se izvaja le na območju evidence SOPO vzpostavitev novih mejic (priloga 11, Uredbe o neposrednih plačilih) in le ob ornih površinah ali na njih. Na dolžino dveh metrov je treba posaditi vsaj eno avtohtono lesno vrsto, pri čemer sadno drevje ne sme prevladovati, mejica pa mora biti dolga vsaj 10 metrov. Za leto 2025 se za novo vzpostavljene mejice štejejo tiste, ki so postavljene med **1. septembrom 2024 in 15. majem 2025, v prihodnjih letih pa se upošteva obdobje od 16. maja preteklega leta do 15. maja tekočega leta.** Do 25. maja mora nosilec, ki je vzpostavil novo mejico, po aplikaciji Fotosopotnik ARSKTRP posredovati vsaj dve geolocirani fotografiji nove mejice, ki sta posneti na začetku in na koncu nove mejice. Nosilec mora pred oddajo zahtevka mejice na upravni enoti vrisati h KMG, ob zahtevku pa priložiti dokazila, kot sta račun in deklaracija za nakup avtohtonega sadilnega materiala (pridobivanje sadilnega materiala iz narave ni dovoljeno). V naslednjem letu se na novo vzpostavljene mejice na sme odstraniti, v nasprotnem primeru mora upravičenec vrniti pridobljena sredstva za NPE_NOV, lahko pa se za novo mejico uveljavlja zahtevek za NPE_VZD.

 Mojca Bozovičar, KGZS

Spremembe pri KOPOP

Z začetkom leta je v veljavo stopila sprememba Uredbe o plačilih za okoljske in podnebne obveznosti ter naravne ali druge omejitve (KOPOP+), ki opredeljuje tudi pogoje uveljavljanja in izvajanja intervencij KOPOP

Nov vstop v operacije KOPOP

V operacije intervencij KOPOP podnebne spremembe (KOPOP_PS) in KOPOP biotska raznovrstnost in krajina (KOPOP_BK) je mogoče vstopiti tudi v letu 2025. V KOPOP_PS so operacije povezane z izboljšanjem kakovosti krme in načrtnim krmljenjem, KOPOP_BK pa so naravovarstvene operacije.

V operacije KOPOP naravni viri (KOPOP_NV) vstop v letu 2025 ni več možen, izjema je le operacija Varovalni pasovi ob vodotokih (PAS_VOD). Zaprt je torej vstop v operacije VOD, KOL_1, KOL_2, KOL_3, IPP, IPZ, IPH, IPSO, IPG, BIOTM_TNS, VIN_HERB, VIN_INSK, PGS in SENENA. Prav tako v letu 2025 ni mogoče vstopiti tudi v operacijo Lokalne sorte (SOR) v okviru intervencije Lokalne pasme in sorte (LOPS).

Povečanje površin vključenih v obveznost

V obdobju trajanja obveznosti se skupna velikost površin KMG lahko poveča, izjema je le operacija Obvladovanje invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst (ITRV), kjer povečanje ni mogoče. Upravičenec je pri večini operacij upravičen do plačila za celotno povečanje velikosti površin, ki vključuje obstoječe in povečane površine.

Sprememba Uredbe KOPOP+ določa izjemo, da se površina, za katero je prevzeta obveznost za operacije VOD, KOL_1, PGS in SENENA, v letih od 2025 do 2028 lahko poveča, vendar se s tem obstoječa obveznost ne poveča. **Plačilo se dodeli le za obstoječe površine (dodane do vključno leta 2024), ne pa tudi za povečane površine.** Enako veja tudi za operacijo Lokalne sorte (SOR).

Novosti pri intervenciji KOPOP_PS

V okviru operacij PS_GOV, PS_PRAP in PS_DROB je treba izdelati analize krme in izračunati krmne obroke. Od leta 2025 dalje mora biti v rezultatu analize, ki mora biti izdelana najkasneje do 15. oktobra tekočega leta, navedeno tudi število vzorcev krme, ki so bili vključeni v analizo.

Od leta 2025 dalje se za število prašičev pitancev šteje povprečno število živali v tekočem letu trajanja obveznosti, pri čemer se v izračunu povprečnega števila živali upošteva podatke o številu prašičev pitancev iz Centralnega registra prašičev po stanju na dan 1. februarja tekočega leta in na štiri

Vključeni v KOPOP in LOPS morajo opraviti usposabljanja v obsegu najmanj 15 ur, od tega v prvih treh letih najmanj 9 ur. Vključeni leta 2023 morate tako do leta 2025 imeti opravljenih vsaj 9 ur. Hkrati opozarjamo na redno vodenje vseh predpisanih evidenc.

reprezentativne datume, ki jih določi ARSKTRP. Izjema je pri kmečki reji prašičev v nekomercialnih obratih, pri kateri se za prisotnost posameznega prašiča upošteva pavšalna prisotnost, ki je določena na 90 dni do vključno reprezentativnega datuma.

Novosti pri intervenciji KOPOP_NV

Pri operaciji VOD, ki se mora vsako leto izvajati na vseh njivskih površinah na prispevnih območjih vodnih teles, katerih velikost je večja od 0,1 ha, se iz operacije VOD v tekočem letu izvajanja zahteve lahko izvzamejo njivske površine, na katerih se v tekočem letu prideluje hren, čebula ali česen. Za izvzete površine upravičenec ni upravičen do plačila.

Operacij VOD, KOL, IPP, IPZ, VIN_HERB, VIN_INSK in PGS po novem ni več možno izvajati na območju varovalnih pasov ob vodnih zemljiščih in varovalnih pasov za osuševalne jarke, širše od dveh metrov. Zaradi neizvajanja operacij na navedenih območjih se obseg površin v okviru obstoječe obveznosti prilagodi, zmanjšanje površin, vključenih v posamezno operacijo, pa se ne šteje v obseg dovoljenega zmanjšanja površin.

Pri operaciji IPZ je dodatno določeno, da je zahteva za obdobje glavnega posevka izpolnjena, če je površina, vključena v operacijo IPZ, večino obdobja glavnega posevka prazna, vendar je setev opravljena do 31. julija tekočega leta.

Novosti pri intervenciji KOPOP_BK

Z letom 2025 se začne izvajati nova operacija Ohranjanje suhih travnišč (SUHA_TRAV). Vstop in izvajanje te operacije je možen le z zemljišči, ki ležijo na predvidenih varstvenih območjih, ki so določeni s posebnim slojem/evidenco. Za vstop morajo upravičenci izkazati interes kot odgovor na osnovi poziva, ki jim bo poslan z MKGP. Plačilo za izvajanje operacije se določi po kriteriju prisotnosti pozitivnih značilnic in se dodeli glede na prejeta število točk.

Pri operacijah HAB, MET, STE, HABM, MOKR_BAR, SUHI_KTP in VTR ni dovoljeno izravnavanje zemljišča, krčenje grmovja in dreves, izravnavanje mikrodepresij, nasipavanje zemljine, apnenje in urejanje manjših odvodnjavanj.

Pri operaciji MEJ uporaba FFS ni več dovoljena.

Poleg navedenih je v Uredbi KOPOP+ še nekaj drugih manjših sprememb in tehničnih popravkov.

Spremembe v Uredbi o pravilih pogojenosti

Nova uredba prinaša pomembne spremembe, ki bodo vplivale predvsem na manjša kmetijska gospodarstva, pa tudi na izvajanje določenih okoljskih ukrepov

Leta 2024 je v Sloveniji prišlo do sprememb Uredbe o pravilih pogojenosti, ki določa pogoje za pridobitev neposrednih plačil in drugih kmetijskih subvencij. Pravila pogojenosti vključujejo zahteve s področja varstva okolja, dobrega počutja živali ter varovanja naravnih virov.

Ključne spremembe

1. Manj stroge zahteve za manjše kmetije

Ena najpomembnejših novosti je uvedba odstopanj za manjša kmetijska gospodarstva. Kmetje, ki imajo do **10 hektarjev kmetijskih zemljišč**, bodo imeli manj stroge kontrole in sankcije pri izvajanju pravil pogojenosti. S tem ukrepom želi država zmanjšati administrativno breme za manjše kmetije, ki se pogosto soočajo s prevelikimi birokratskimi zahtevami v primerjavi s svojimi zmogljivostmi.

2. Prilagoditev standardov DKOP

Standardi Dobrih kmetijskih in okoljskih pogojev (DKOP) so ključni del pravil pogojenosti. Nekateri standardi so bili v novi uredbi prilagojeni:

DKOP 6: Minimalna pokritost tal v najbolj občutljivem obdobju leta

Ta standard zahteva, da kmetijska gospodarstva zagotovijo pokritost tal z rastlinami, zastirko ali strniščem na vsaj 80 % ornih površin in trajnih nasadov v obdobju od 15. novembra do 15. februarja, da se prepreči erozija in izguba rodovitnosti tal.

V zadnjih spremembah Uredbe o pravilih pogojenosti so bile uvedene določene izjeme pri izvajanju tega standarda. Cilj teh sprememb je prilagoditi zahteve specifičnim okoliščinam kmetijskih gospodarstev, kar omogoča večjo prilagodljivost pri izpolnjevanju tega standarda.

DKOP 8: Kolobarjenje na ornih površinah

Standard DKOP 8 se nanaša na kolobarjenje, kar pomeni menjavanje različnih vrst posevkov na istem zemljišču v različnih letih, da se ohranja rodovitnost tal in preprečuje širjenje boleznih ter škodljivcev. Natančne zahteve glede kolobarjenja vključujejo obveznost menjave posevkov na določenih površinah.

3. Večja jasnost pri sankcijah

Nova uredba podrobneje določa **višino sankcij za neizpolnjevanje zahtev**. Sankcije bodo v nekaterih primerih **nižjega odstotka**, če kmetijsko gospodarstvo kršitve odpravi v določenem roku. S tem želi država spodbuditi izboljšanje praks brez takojšnje izgube velikega dela subvencij.

4. Spremembe pri zaščiti vodnih virov (DKOP 4)

Zaščita vodnih virov ostaja ključna prioriteta. Uredba dodatno pojasnjuje zahteve o varovalnih pasovih ob vodotokih, kjer je prepovedano gnojenje in uporaba fitofarmaceutskih sredstev. Poudarek je na preventivnih ukrepih za zmanjšanje onesnaževanja, saj Slovenija sledi ciljem EU pri varovanju voda.

5. Poenostavitve pri pravilih o trajnih travnikih

Kmetje, ki imajo trajne travnike, so se doslej soočali z nekaterimi težavami pri upoštevanju pravil o ohranjanju travnih površin. Nova uredba omogoča večjo prožnost pri obnovi travnikov in določanju upravičenosti do subvencij. V zadnjih spremembah Uredbe o pravilih pogojenosti je bil spremenjen sistem za določanje okoljsko občutljivega trajnega travinja (OOTT). Uveden je bil nov sloj OOTT, ki se ne bo več spreminjal na letni ravni, kar pomeni, da bodo ta območja zdaj bolj stabilno določena. To omogoča kmetom boljše načrtovanje in upravljanje teh površin.

Poleg tega je bil dodan nov člen, ki uvaja izvajanje DKOP 2 – varovanje mokrišč in šotišč z letom 2024, kar pomeni dodatne zahteve za kmete pri upravljanju teh občutljivih ekosistemov.

Kaj vse to pomeni za slovenske kmete?

Manjši kmetje bodo imeli manj stroge kontrole, kar jim bo olajšalo delo in zmanjšalo administrativno breme. Nekatere okoljske zahteve so bile prilagojene, da so bolj praktične za izvajanje.

Kmetje morajo še vedno biti pozorni na zaščito voda, trajne travnike in kolobarjenje, saj so to ključna področja nadzora. Tudi sankcije so postale bolj jasne, pri čemer je poudarek na odpravi nepravilnosti pred uvedbo kazni.

Te spremembe so bile sprejete na osbnovi potreb kmetov in usmeritev Evropske unije za trajnostno kmetijstvo.

Ključno orodje

Uredba o pravilih pogojenosti ostaja ključno orodje za usmerjanje slovenskega kmetijstva v trajnostno smer. Nove spremembe prinašajo nekaj olajšav, hkrati pa ohranjajo visoke standarde varstva okolja. Kmetje se morajo seznaniti z novimi pravili, saj bodo ta vplivala na njihovo delo in pridobitev subvencij.

Več informacij lahko najdete na spletni strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ali pri lokalnih kmetijskih svetovalcih.

Socialna pogojenost iz strateškega načrta SKP 2023–2027

Čprav gre za novost, socialna pogojenost vlagateljem zahtevkov iz zbirne vloge ne nalaga novih obveznosti

V Sloveniji se je s 1. 1. 2025 pričela izvajati t. i. socialna pogojenost. Čprav gre za novost, socialna pogojenost vlagateljem zahtevkov iz zbirne vloge ne nalaga novih obveznosti, temveč se bo v primeru kršitev obveznosti delodajalca, ki jih bo Inšpektorat RS za delo ugotovil v letu 2025 in naslednjih letih, naložila upravna sankcija oziroma znižalo podpore iz zbirne vloge za leto 2025, in če se kršitev nadaljuje, tudi za naslednja leta.

Zahteve

Zahteve socialne pogojenosti iz Priloge 1 Uredbe o pravilih socialne pogojenosti iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (Uradni list RS, št. 109/24, z dne 20. 12. 2024; v nadaljnjem besedilu: Uredba) so določeni člani iz Zakona o delovnih razmerjih¹ (ZDR-1) (npr. obvezne sestavine pogodbe o zaposlitvi, obveznost prijave v obvezna socialna zavarovanja; razporejanje delovnega časa; izobraževanje delavcev ...) in iz Zakona o varnosti in zdravju pri delu² (ZVZD-1) (npr. ocenjevanje tveganja in izjava o varnosti; prva pomoč; varstvo pred požarom in evakuacija; zdravstveni pregledi; prijave inšpekciji; obveščanje in seznanjanje ...) ter v zvezi z delovno opremo iz ZVZD-1, Pravilnika o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme³ in Pravilnika o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen⁴.

Kdo so zavezanci

Zavezanci za socialno pogojenost so nosilci KMG, ki vlagajo zahtevke v okviru zbirne vloge za intervencije neposrednih plačil in/ali intervencije za razvoj podeželja in imajo kot delodajalci obveznosti v skladu z ZDR-1 in/ali ZVZD-1. To pomeni, da je nosilec KMG, ki uveljavlja zahtevke prek zbirne vloge in v delovni proces vključuje osebe na osnovi pogodbe o zaposlitvi, zavezanec za zahteve socialne pogojenosti **iz naslova ZDR-1**. Nosilec KMG je tudi zavezanec za zahteve socialne pogojenosti **iz postavke ZVZD-1**, če v delovni proces vključuje osebe na osnovi pogodbe o zaposlitvi ali drugih pravnih podlag ali če je 'uporabnik', h kateremu delavce napoti delodajalec, ki opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku. Pod druge pravne podlage sodijo: pogodba o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo; pogodba o opravljanju začasnega ali občasnega dela v skladu z zakonom, ki ureja trg dela, podjemna pogodba v skladu z Obligacijskim zakonikom⁵, delo dijakov ali študentov v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje in zavarovanje za primer brez-

poselnosti; vključenost v ukrepe aktivne politike zaposlovanja, ki ne pomenijo zaposlitve in za katero se prejema dodatek za aktivnost v skladu z zakonom, ki ureja trg dela; pogodba o vajeništvu v skladu z zakonom, ki ureja vajeništvo; osebno dopolnilno dela na osnovi vrednotnic v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno.

Ureditev za socialno pogojenost ne posega v obveznosti nosilcev KMG, ki jih ZVZD-1 ne šteje za »delodajalce«, temveč za »samozaposlene«. Ti nosilci imajo še vedno določen obseg obveznosti iz postavke ZVZD-1, ki so jih dolžni stalno izvajati, vendar se kršitev ne upošteva pri socialni pogojenosti.

Kazni

Upravne sankcije (znižanja) se bodo izvajale podobno kot pri pogojenosti. Ugotovljena neskladnost posamezne zahteve je neskladnost, ki je ugotovljena s pravnomočno odločbo, izdano v upravnem ali prekrškovnem postopku, ali s pravnomočno sodbo pristojnega sodišča. Neskladnost posamezne zahteve socialne pogojenosti se bo s pomočjo točkovanja ovrednotila glede na obseg, resnost in stalnost ter tudi ponavljanje in namernost ter se jim bo nato pripisal pripadajoči odstotek znižanja iz Priloge 2 ali Priloge 3 Uredbe.

 Polona Kolarek Novšek, MKGP

1 Uradni list RS, št. 21/13, 78/13, 47/15, 33/16, 52/16, 15/17, 22/19, 81/19, 203/20, 119/21, 202/21, 15/22, 54/22, 114/23 in 136/23.

2 Uradni list RS, št. 43/11

3 Uradni list RS, št. 101/04 in 43/11 – ZVZD-1.

4 Uradni list RS, št. 84/23, 98/23 in 47/24.

5 Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18 – OROZ631

Koruza PLANTA in travne mešanice

<ul style="list-style-type: none"> • GDM 358 • GDM 545 • ISH 302V • SNH 9402 • BOUCALO • SNH 5425 • EXTERION 	<ul style="list-style-type: none"> • SNH 4424 • ISH 510W • SNH 9503 • SNH 7541 • SNH 9609 • SNH 8605 • SNH 9711
---	--

- ČRNA DETELJA KRIVYA
- BELA DETELJA HILIA RD 84
- INKARNATKA KARDINAL
- LUCERNA EZZELINA
- LUCERNA RIVIERA VICENTINA
- MINOGOCVETNA LILUKA
- SUDANSKA TRAVA
- MEŠANICA TRAV ZA MOKRE TERENE
- MEŠANICA TRAV ZA PAŠNIKE (kornji)
- MEŠANICA TRAV MIX
- MEŠANICA TRAV ZA SUHE TERENE
- MEŠANICA TRAV ZA HRIBOVITE TERENE

Za katalog in cenik nam pošijite mail ali nas pokličite.

041-288-402 – Dino
info@jodito-f.si
www.allseeds-planta.si

Intervencija Dobrobit živali v letu 2025

Gre za intervencijo z enoletno obveznostjo, katere glavni cilj je izboljšanje pogojev za rejo

Vsebino in izvedbo intervencije Dobrobit živali določa Uredba o intervenciji Dobrobit živali iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za leto 2025 (Uradni list RS, št. 98/24). Gre za intervencijo z enoletno obveznostjo, katere glavni cilj je izboljšati pogoje reje, tako standardov za krmo kot pogojev namestitve, kar vpliva na dobrobit rejnih živali. Takšna reja pomeni dodano vrednost tako v okviru primarne kot dopolnilne dejavnosti.

Intervencija Dobrobit živali se bo tudi v letu 2025 izvajala v petih podintervencijah, in sicer za:

- prašiče (podintervencija DŽ – prašiči)
- govedo (podintervencija DŽ – govedo)
- drobnico (podintervencija DŽ – drobnica)
- konje (podintervencija DŽ – konji)
- perutnino (podintervencija DŽ – perutnina)

Splošni pogoji

Upravičenec do plačil iz intervencije DŽ je nosilec kmetijskega gospodarstva, ki se prostovoljno vključi v eno ali več podintervencij intervencije DŽ in izpolnjuje pogoje iz te uredbe. Za namen pridobitve plačila je potrebno opraviti usposabljanje s področja intervencije DŽ v obsegu najmanj štirih pedagoških ur v skladu z uredbo, ki ureja izvedbo intervencije. Izmenjava znanja in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev. Upravičenec opravi usposabljanje le v letu prve oddaje zahtevka za intervencijo Dobrobit živali v tekočem programskem obdobju.

Podintervencija DŽ – prašiči

Upravičenci, ki bodo v letu 2025 prvič vstopili v podintervencijo DŽ – prašiči, morajo imeti izveden pregled gospo-

darstva in podatke iz pregleda gospodarstva vnesene v CRPš najpozneje en dan pred vložitvijo zahtevka. Upravičenci, ki pa so podintervencijo DŽ – prašiči izvajali že lani in imajo opravljen pregled gospodarstva na osnovi uredbe, ki ureja intervencijo DŽ za leto 2023, ali uredbe, ki ureja intervencijo DŽ za leto 2024, v letu 2025 pa v primerjavi z letom 2024 na gospodarstvu ni sprememb glede izpolnjevanja zahtev, ne potrebujejo pregleda gospodarstva.

V kolikor pa so v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 na gospodarstvu nastale kakršne koli spremembe za izpolnjevanje zahtev, pa je potrebno pregled gospodarstva opraviti ponovno. Želimo opozoriti na pomembnost priglaskanja v Centralni register prašičev v skladu s pravilnikom, ki ureja identifikacijo in registracijo prašičev.

Podintervencija DŽ – govedo

V okviru te podintervencije je možen izbor paše, izpusta, vzreje telet in izkoreninjenja goveje virusne diareje (BVD).

Vstopni pogoji pri podintervenciji ostajajo enaki kot za leto 2024, torej mora rejec rediti najmanj takšno število goveda, kot ustreza 2 GVŽ goveda, razen za zahtevi za vzrejo telet in izkoreninjenje BVD, kjer se pogoj 2 GVŽ preverja ped izplačilom. Želimo izpostaviti tudi novost v letu 2025 pri izboru paše, in sicer mora biti pri opravljeni jesenski koprološki analizi le-ta izdelana v obdobju od 14 dni pred končanim obdobjem paše za govedo do 31. decembra 2025 in podatki vneseni v seznam koproloških analiz najpozneje do 31. januarja 2026.

Pri zahtevi BVD izpostavljamo, da je potrebno, da so rejci tudi letos pozorni na datume, določene v 24. členu Uredbe, v

Celjski sejem

15.-16. MAREC 2025

MARČNI SEJMI | 14.-16. MAREC 2025

kateri so določeni roki tako za oddajo izjave o izvedenih aktivnostih ali za pridobitev statusa proste črede BVD ali ohranitev statusa, in sicer do 28. 2. 2025, in rok glede prvega vzorčenja, in sicer do 31. maja 2025. Prav tako ta določa tudi rok in način naročanja za ponovno vzorčenje v primeru pozitivnih živalih.

Podintervencija DŽ - drobnica

Pri tej podintevenciji je možno izbrati pašo, hlevsko rejo drobnice in izpust pa kot izbirno zahtevo.

Pri podintervenciji DŽ – drobnica se ne spreminjajo vstopni pogoji, prav tako pa ostaja enak nabor zahtev v primerjavi z letom 2024. Izpostavljamo le pomembnost pri izdelavi jesenske koprološke analize, ki mora biti izdelana v obdobju od 14 dni pred končanim obdobjem paše za drobnico do 31. decembra 2025, podatki pa vneseni v seznam koproloških analiz najpozneje do 31. januarja 2026.

Podintervencija DŽ - konji

Pri konjih se izvaja zahteva za pašo in izpust v paketu. Rejci naj bodo pri tej zahtevi prav tako pozorni na pravočasnost izvedbe koprološke analize v jeseni, kar je pojasnjeno že pri govedu in drobnici.

Podintervencije DŽ - perutnina

Pri tej podintevenciji je možno za obvezno zahtevo izbrati manjšo gostoto naselitve za kokoši nesnice in pitovne piščance, za izbirno vsebino pa se lahko izbere obogatitev okolja z zaposlitvenim materialom. Rejci morajo imeti pregled gospodarstva pred vnosom zahtevka. V kolikor je pregled opravljen

že v skladu z Uredbo 2024 in sprememb ni, le-ta ni potreben. Prav tako opozarjamo tudi na pravočasno sporočanje staleža, ki ga določa 50. člen Uredbe DŽ za leto 2025.

Več informacij o izvajanju intervencije Dobrobit živali v letu 2025 vam je na voljo tudi v okviru javne službe kmetijskega svetovanja, ki deluje v okviru Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije in na spletni strani: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED9195>.

 Alberta Zorko, KGZS

"NAJMOČNEJŠI SO TU!"

IZBRANE SORTE SEMENSKEGA KROMPIRJA ZA USPEH

QUEEN ANNE

Odporna sorta s kraljevsko lepimi gomolji.

BELMONDA

Visoko tolerantna sorta na plesen, stres in sušo.

semena.si

Zeleni poklici: Tvoja pot v biotehniško prihodnost

Biotehniške šole v Sloveniji odpirajo vrata vsem, ki jih navdušujejo narava, trajnostni razvoj in sodobne tehnologije v kmetijstvu, gozdarstvu ter sorodnih panogah

Biotehniške šole v Sloveniji ponujajo izjemne priložnosti za vse mlade, ki jih zanimajo narava, trajnostno kmetijstvo, gozdarstvo, hortikultura, živilstvo in prehrana, gostinstvo turizem ter veterinarstvo. S sodobnimi programi, praktičnim učenjem in povezovanjem s podjetji ter raziskovalnimi institucijami omogočajo dijakom in študentom pridobitev znanja in veščin, ki so ključne za prihodnost zelenih poklicev.

Prednosti biotehniške izobrazbe

Zakaj izbrati biotehniško šolo:

- **Povezanost z naravo:** Če te zanima delo na prostem, skrb za rastline, živali ali pridelava kakovostne hrane, so ti programi kot nalašč zate.
- **Veliko praktičnega pouka:** Dijaki se učijo na šolskih posestvih, v laboratorijih, na kmetijah in pri različnih delodajalcih, kar jim omogoča dragocene izkušnje.

- **Odlične zaposlitvene možnosti:** Povpraševanje po strokovnjakih s področja kmetijstva, naravovarstva, veterinarstva in prehrane je vse večje, saj se svet vedno bolj usmerja v trajnostne rešitve.
- **Možnost nadaljnega izobraževanja:** Po končani srednji šoli imajo dijaki veliko možnosti za nadaljevanje študija na višjih in visokih šolah ter fakultetah.

Izobraževalni programi

Kakšne programe ponujajo biotehniške šole?

Kmetijstvo – Poudarek je na sodobnih metodah kmetovanja, ekološki pridelavi in digitalizaciji v kmetijstvu.

Gozdarstvo – Učenje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, varstva gozdov in lesne predelave.

Hortikultura – Pridelava vrtnin, cvetličarstvo, urejanje okolice in krajinska arhitektura.

Živilstvo in prehrana – Poudarek na predelavi hrane, pekarstvu, slaščičarstvu in varnosti živil.

Naravovarstvo – Varstvo okolja, trajnostni razvoj in ekološke rešitve.

Veterinarstvo – Skrb za zdravje in dobrobit živali, veterinarska diagnostika in zdravljenje.

Živilstvo in turizem – Povezovanje kulinarike, lokalne pridelave in turizma.

Pridruži se prihodnosti zelenih poklicev!

KONZORCIJ BIOTEHNIŠKIH ŠOL SLOVENIJE

SREDNJE IN VIŠJE STROKOVNE ŠOLE V SLOVENIJI NA PODROČJU BIOTEHNIKE

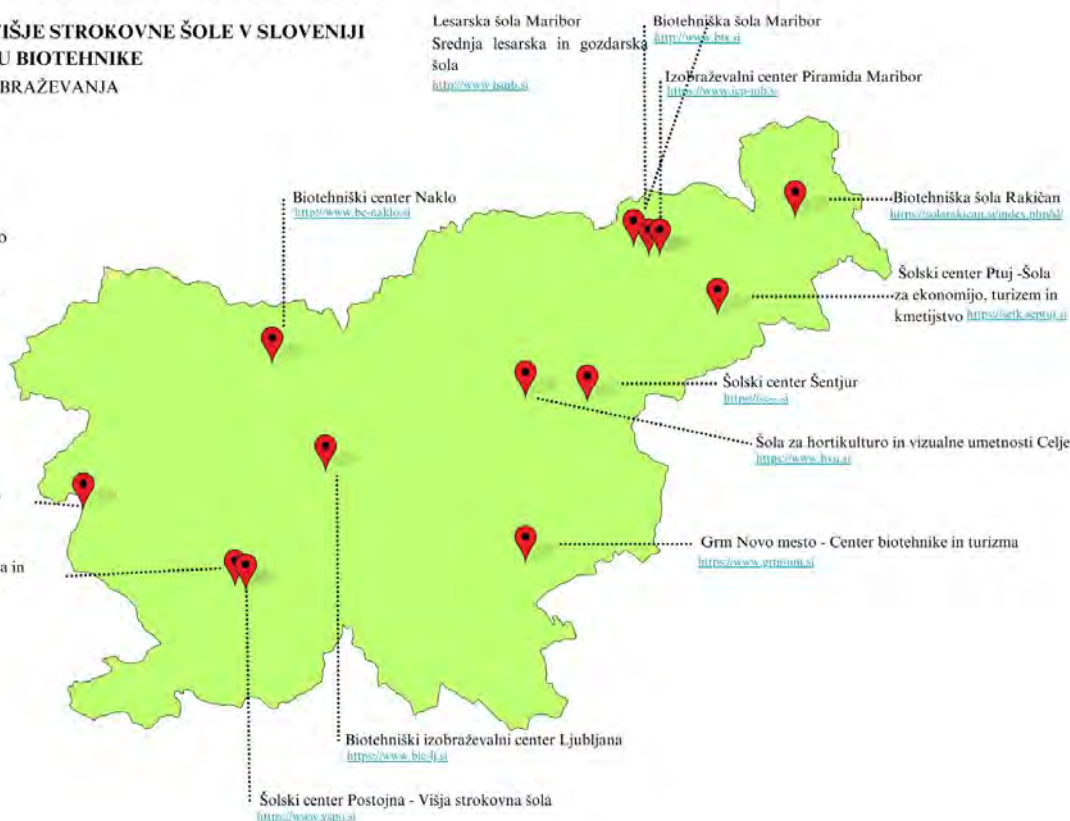
PODROČJA IZOBRAŽEVANJA

- kmetijstvo
- hortikultura
- živilstvo in prehrana
- gozdarstvo
- naravovarstvo
- veterina
- gostinstvo in turizem

<https://www.sng.si>

Šolski center Nova Gorica,
Biotehniška šola
<https://bis.sng.si>

Srednja gozdarska, lesarska in
zdravstvena šola Postojna
<https://sgls.si>

Kako do vpisa?

Če si rad v stiku z naravo, skrbiš za okolje in te zanima praktično učenje, je vpis v biotehniško šolo prava izbira. Obišči dneve odprtih vrat, spoznaj šole in učitelje ter odkrij možnosti, ki ti jih ponuja ta perspektivna izobraževalna pot.

Več informacij najdeš na spletnih straneh biotehniških šol in pri svojih svetovalnih delavcih v osnovni šoli. Ne zamudi priložnosti za poklic, ki prispeva k boljši prihodnosti!

 Konzorcij biotehniških šol

BIC Ljubljana: Prihodnost v živilstvu in veterini

V osrčju Ljubljane združujemo veterinarsko, živilsko in naravovarstveno izobraževanje v sodobno opremljenih učilnicah in s praktičnim znanjem

Gimnazija in veterinarska šola

- Tehniška gimnazija (gimnazija)
- Veterinarski tehnik (srednje strokovno izobraževanje)

Šola se nahaja v prijetnem zavetju Mestnega loga v Ljubljani. Poleg sodobno opremljenih učilnic in laboratorijev ima tudi šolsko veterinarsko ambulantno, šolski vivarij, knjižnico, kuhinjo s prostorno jedilnico in športno dvorano. V gimnazijskem programu razvijamo predvsem naravoslovna predmetna področja: biologijo, kemijo, biotehnologijo in mikrobiologijo. Veterinarski tehnik je program, ki pripravlja na poklic, omogoča pa tudi nadaljevanje šolanja na višjih, visokih strokovnih šolah in študiju veterine. Ponujamo izbirne športe in večdnevne dejavnosti (jahalni, kolesarski, pohodniški, smučarski in medpredmetni vikendi) in naravoslovni tabor. Naši dijaki dosegajo odlične uvrstitve na tekmovanju za Krkine nagrade. Posebno pozornost namenjamo tudi projektnim nalogam s področja biotehnologije. Naši dijaki so vključeni tudi v program Erasmus+, v okviru katerega odhajajo na praktično usposabljanje v tujino.

Živilska in naravovarstvena šola

- Živilsko-prehranski tehnik (srednje strokovno izobraževanje)
- Naravovarstveni tehnik (srednje strokovno izobraževanje)

- Živilsko-prehranski tehnik – PTI (poklicno-tehniško izobraževanje)
- Slaščičar (srednje poklicno izobraževanje)
- Pek (srednje poklicno izobraževanje)
- Mesar (srednje poklicno izobraževanje)
- Pomočnik v biotehnik in oskrbi (nižje poklicno izobraževanje)

Kaj nudi šola

Šola se nahaja na dveh lokacijah – na odlični lokaciji ob Botaničnem vrtu UL v Ljubljani. Dijakom omogočamo pridobivanje praktičnih izkušenj v šolski slaščičarski delavnici, v pekarski delavnici, v trgovini Kruharije&Cukrnije, sodobno opremljenih laboratorijih in v leseni in nizkoenergijski EkoHiši BIC Ljubljana, ki deluje na Cesti v Mestni log. Šola ima poleg sodobno opremljenih prostorov še knjižnico, kuhinjo s prostorno jedilnico in športno dvorano. Naši dijaki so vključeni tudi v program Erasmus+, v okviru katerega odhajajo na praktično usposabljanje v tujino. Zanje organiziramo tudi razredne in strokovne tabore. V vsa področja živilstva in naravovarstva je zajeta tudi biotehnoška in ekološka osveščenost.

Šola za hortikulturo Celje: Kjer narava uči in navdihuje

V objemu stoletnih platan že 80 let izobražujemo za zelene poklice prihodnosti, od vrtnarstva do hortikulture, z mislijo na trajnostni razvoj in kakovost življenja

Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje je šola na obronku mesta Celja, skrita v objemu stoletnih platan. V okviru zavoda delujeta dve enoti, Srednja poklicna in strokovna šola in Višja strokovna šola.

Na srednji šoli izobražujemo v srednjem poklicnem izobraževanju za poklica vrtnar in cvetličar ter srednjem tehničnem izobraževanju za poklice aranžerski, fotografski in hortikulturni tehnik. Prav tako ponujamo možnost nadaljnega izobraževanja vsem tistim, ki zaključijo triletno poklicno pot, da nadaljujejo v poklicno-tehničnem izobraževanju in si pridobijo naziv hortikulturni tehnik. Na področju hortikulture se vključujemo v Erasmus+ projekte že od leta 2010. Sodelujemo s številnimi sorodnimi vrtnarskimi šolami po Evropi, se udeležujemo mobilnosti in pripravljamo različne aktivnosti.

Na Višji strokovni šoli izobražujemo za poklic inženir hortikulture, snovalec vizualnih komunikacij in trženja; novost v naslednjem študijskem letu je študijski program fotografija.

Šolo obkroža park v velikosti 3,5 ha in je najlepša učilnica na prostem. Oblikovale so ga številne generacije dijakov, študentov in učiteljev.

Sledimo novostim in trendom na vseh področjih izobraževanja, sodobnim metodam poučevanja in povezujemo teorijo s prakso.

Izzivi v hortikulturi

Najdaljšo tradicijo izobraževanja imamo v hortikulturi, saj bomo kmalu praznovali 80. obletnico ustanovitve. Hortikultura naslavlja številne sodobne probleme, od ureditve zunanjega in notranjega bivalnega okolja, prehranske neodvisnosti, blaženja podnebnih sprememb in ponuja tudi trajnostne rešitve.

V vseh razvojnih direktivah posameznih držav imajo prednost zeleni poklici, h katerim uvrščamo tudi hortikulturo, ki tako drugače pripomore k ohranjanju okolja, biodiverzitete in izboljšuje kakovost življenja.

Z različnimi vsebinami, pristopi in veščinami odstiramo skrivnosti poklica za uporabo v vsakdanjem življenju.

Delati v hortikulturi pomeni imeti rad naravo, delati z rastlinami, ustvarjati nove kreacije. To je bil in ostaja ustvarjalni poklic, v katerem je vse mogoče, omejitve so zgolj v nas samih.

Grm Novo mesto: 139 let tradicije v biotehnikih

Od kmetijstva do turizma: center znanja združuje gimnazijo, poklicno izobraževanje in višjo strokovno šolo za zelene poklice prihodnosti

Na Višji strokovni šoli Grm Novo mesto – center biotehnik in turizma, od leta 2001 izobražujemo za celostni razvoj prehranjevalne »verige od njive do mize«, za razvoj zelenega gospodarstva, ob ohranjanju biotske raznovrstnosti, zelenem turizmu in »zelenih podjetniških priložnostih« ...

Izobraževanje bogatimo s kakovostnimi partnerstvi in razvejano infrastrukturo ter z vzpodbudnim okoljem za projektno in raziskovalno delo, mednarodno sodelovanje – s ciljem strokovnega in osebnostnega razvoja posameznika.

Višja strokovna šola Grm Novo mesto zagotavlja študentom in drugim slušateljem urejeno učno infrastrukturo, tako za izvajanje predavanj, vaj, laboratorijskega dela kot za izvajanje praktičnega izobraževanja v okviru Medpodjetniškega izobraževalnega centra Grma Novo mesto. Študenti se za izpopolnjevanje svojega znanja in spretnosti povezujejo s predavatelji in ostalimi sodelavci centra in s številnimi partnerji šole.

Dajemo vam odgovore za jutri!

Bogata izobraževalna ponudba

Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija se ponaša s 139-letno tradicijo. Izvajamo 12 različnih vzgojno-izobraževalnih programov, in sicer program biotehniške gimnazije ter programe s področij kmetijstva, hortikulture, naravovarstva in živilstva. Dijaki se lahko vključujejo v usposabljanje s področja

gozdarstva, v katerem pridobijo nacionalno poklicno kvalifikacijo, vzgajamo pa jih tudi za varovanje narave in okolja. Praktično usposabljanje poteka v laboratorijih in na Medpodjetniškem izobraževalnem centru (MIC), ki ga sestavljata sodobno šolsko posestvo in Hiša kulinarike in turizma. Delovišča MIC-a predstavljajo učne poligone za učenje praktičnih veščin v realnih učnih situacijah. V poklicnih in strokovnih programih omogočamo dijakom, da sooblikujejo individualno poklicno pot. Spodbujamo sodelovanje mladih na različnih področjih, ki jih potrebujejo za uspešnejše vključevanje v družbo in življenje nasploh.

Za več informacij o šoli in izobraževalnih programih obiščite spletno stran šole: https://ksgrm.net/predstavitev_programov.

Višješolski študijski programi

Na Višji strokovni šoli Grm Novo mesto usmerjamo izobraževanje v spoznavanje, analiziranje in stalno izboljševanje strokovnih pristopov, tehnoloških procesov in marketinga v kmetijstvu, gostinstvu, turizmu in naravovarstvu. Bogatimo ga s kakovostnimi partnerstvi in razvejano infrastrukturo ter z vzpodbudnim okoljem za projektno in raziskovalno delo, mednarodno sodelovanje – s ciljem strokovnega in osebnostnega razvoja posameznika.

Redni in izredni študij izvajamo v treh višješolskih študijskih programih:

- Upravljanje podeželja in krajine (inženir/ka kmetijstva in krajine),
- Gostinstvo in turizem (organizator/ka poslovanja v gostinstvu in turizmu) in
- Naravovarstvo (inženir/ka naravovarstva).

GRM NOVO MESTO - CENTER BIOTEHNIKE IN TURIZMA
SEVNO 13, 8000 NOVO MESTO
<http://www.grm-nm.si>

Spoznajte naše programe

Šola, kjer si znanje in narava podajata roko - 139 let tradicije

Kmetijska šola Grm in biotehniška gimnazija
Sevno 13, 8000 Novo mesto
TEL: 07 3934 700
www.ksgrm.net / s-ksgrm.nm@guest.arnes.si

4-LETNI PROGRAMI

- biotehniška gimnazija
- kmetijsko-podjetniški tehnik
- naravovarstveni tehnik

3+2 LETNI PROGRAMI

- kmetijsko-podjetniški tehnik
- hortikulturni tehnik

3-LETNI PROGRAMI

- gospodar na podeželju
- mehanik kmetijskih in delovnih strojev
- vrtnar
- cvetličar
- slaščičar
- mesar

2-LETNI PROGRAMI

- pomočnik v biotehnikih in oskrbi

Dijaški in študentski dom Grm Novo mesto
Sevno 13, 8000 Novo mesto
07 3934 712
www.dom-grm-nm.si / dem-grm.nm@gmail.com

Srednja šola za gostinstvo in turizem
Ulica talcev 3, 8000 Novo mesto
TEL: 07 3321 527
www.ssgt-nm.si / ssgt.nm@guest.arnes.si

4-LETNI PROGRAMI

- gastronomija in turizem

3+2 LETNI PROGRAMI

- gastronomija

3-LETNI PROGRAMI

- gastronomske in hotelske storitve

Višja strokovna šola
Sevno 13, 8000 Novo mesto
TEL: 07 3934 734
www.vs.grm-nm.si / referat-gcm@guest.arnes.si

- upravljanje podeželja in krajine
- gostinstvo in turizem
- naravovarstvo

MIC - Medpodjetniški izobraževalni center
Sevno 13, 8000 Novo mesto
TEL: 07 3934 700
www.ksgrm.net / s-ksgrm.nm@guest.arnes.si
MIC ima poleg vzgojno-izobraževalnega tudi podjetniško vlogo.

Les in gozd: V Mariboru do poklica z zeleno vizijo

Edina šola v Sloveniji s celotno gozdno-lesno verigo: od praktičnega dela v šolskem gozdu do sodobnih lesarskih delavnic

Si želite poklica, ki združuje delo z naravo, ustvarjalnost in praktične spretnosti? Na Srednji lesarski in gozdarski šoli Maribor ponujamo kakovostne izobraževalne programe s področja lesarstva in gozdarstva, ki vam bodo odprli vrata do uspešne kariere. Izbirate lahko med srednjimi poklicnimi programi za poklice mizar, mizar v vajeniški obliki in gozdar. Srednje strokovno izobraževanje pa ponujamo za poklica lesarski tehnik in gozdarski tehnik. Na voljo je tudi program nižjega poklicnega izobraževanja – obdelovalec lesa. Po končanem šolanju se lahko odločite za nadaljnje izobraževanje na Višji strokovni šoli za

les in izobraževanje Maribor, na kateri lahko pridobite naziv inženir lesarstva ali inženir oblikovanja, lahko pa se vpisete tudi v druge visokošolske programe.

Od gozda do končnega izdelka

Ena največjih prednosti naše šole je močno poudarjen in kvaliteten praktični pouk. Dijaki gozdarskih programov pridobivajo izkušnje v 160 hektarjev velikem šolskem gozdu, kjer se učijo gospodarjenja z gozdom, sečnje in spravlja lesa ter nege in urejanja gozdov. V programu gozdarski tehnik pridobijo dijaki veliko znanja s področja trženja lesa, organizacije dela v gozdu, ekologije in lovstva. Praktični pouk v programih obdelovalec lesa, mizar in lesarski tehnik pa poteka v dobro opremljenih šolskih lesarskih delavnicah, v katerih dijaki spoznava lastnosti lesa, tehnološke postopke, konstruiranje. Dijaki se usposobijo za organizacijo in vodenje dela v lesarski

proizvodnji in pridobijo večine za oblikovanje in razvoj lesenih izdelkov.

Srednja lesarska in gozdarska šola Maribor je edina šola v Sloveniji, ki s svojimi izobraževalnimi programi zajema celotno gozdno-lesno verigo, kar vam omogoča celotno izobraževanje za poklice prihodnosti. Pridružite se nam in postanite del tradicije, ki povezuje znanje, naravo in inovativnost.

Šola za ekonomijo, turizem in kmetijstvo

Izobraževanje za kmetijske in živilske poklice na Šolskem centru Ptuj

Ekonomija, turizem in kmetijstvo so pomembne gospodarske panoge, ki se uspešno dopolnjujejo, prepletajo in zaposlujejo veliko delovno aktivnega prebivalstva. Izobraževalni programi in poklici s teh področij so tako naša slovenska tradicija in hkrati naša prihodnost. Pomembno prispevajo k družbenemu napredku in kvalitetnejšemu življenju. Dijaki v kmetijskih programih dosegajo poklicne kompetence v šoli, praktični pouk pa izvajamo na dveh lokacijah, na šolskem posestvu na Grajenščaku in na Turnišču pri Ptujju.

Višja strokovna šola

Na območju širše okolice Ptujja in Maribora ter Prekmurja smo edina višja strokovna šola s kmetijskim višješolskim pro-

gramom Upravljanje podeželja in krajine. Predavatelji v tem programu so priznani kmetijski strokovnjaki. Med študijem opravimo veliko strokovnih ogledov in terenskih vaj, praktično izobraževanje pa študenti opravljajo v kmetijskih podjetjih in obratih v širši okolici Ptujja. Na višji strokovni šoli izvajamo še višješolska programa Mehatronika in Ekonomist.

Dijaški dom Šolskega centra Ptuj

V neposredni bližini ŠC Ptuj deluje dijaški dom, ki omogoča dijakom in študentom iz oddaljenih krajev bivanje na Ptujju. Strokovni delavci skrbimo tako za vzgojno-izobraževalno delo kakor tudi za varnost vsakega posameznika, ki nam je zaupan.

Programi: ekonomski tehnik, kmetijsko podjetniški tehnik, tehnik oblikovanja, trgovec, gastronom hotelir, gospodar na podeželju, ekonomski tehnik PTI, živilsko prehranski tehnik PTI, pomočnik v biotehnikii in oskrbi.

Gozdarska šola Postojna: Kjer narava uči že 60 let

Tradicija se povezuje s sodobnimi pristopi: od arboristike do strojne sečnje, na 300 hektarjih šolskega gozda do poklica prihodnosti

Slovenski gozdovi so naše naravno bogastvo in ponos, skrb za ta dragoceni ekosistem pa je v rokah gozdarjev. Če si želiš postati del zgodbe o ohranjanju in trajnostnem razvoju slovenskih gozdov, je gozdarska šola v Postojni prava izbira zate.

Srednja gozdarska, lesarska in zdravstvena šola Postojna (SGLZŠ) se ponaša z več kot 60-letno tradicijo izobraževanja za poklica gozdarski tehnik in gozdar. S prenovami predmetnikov se hitro odziva na potrebe delodajalcev in vpeljuje novosti v gozdarski stroki v tesnem sodelovanju s partnerji.

Izobraževanje v koraku s časom

Sodobna in praktično usmerjena programa povezuje teorijo z delom na

terenu. Dijaki gozdarstva poleg temeljnih znanj pridobijo tudi znanja s področja krajinske pedagogike, arboristike, žičničarstva, strojne sečnje in gradnje lesenih objektov pri izbirnih predmetih, kar je unikatno za gozdarsko šolo v Postojni.

Kakovosten pouk se izvaja na šolski gozdni posesti, ki je s 300 ha površine gozdov različnega tipa najpomembnejše učno okolje, v katerem dijaki načrtujejo in organizirajo dela, izvajajo ukrepe ter jih med šolanjem tudi spremljajo. Ob šoli stoji moderen dijaški dom, ki povezuje dijake iz vse Slovenije in jim nudi izkušnjo odraščanja v varnem in razgibanem okolju. V SGLZŠ se lahko šolate tudi v programih lesarstva (mizar) in zdravstva (tehnik zdravstvene nege in bolničar-negovalec).

Višja strokovna šola Postojna: Znanje za gospodarstvo

Od strojništva do logistike: 20 tednov prakse in sodelovanje z industrijo odpira vrata do uspešne kariere na najhitreje rastočih področjih

Višja strokovna šola Postojna že od leta 2003 združuje teorijo in prakso ter ustvarja most med izobraževanjem in gospodarstvom. Študenti imajo med študijem priložnost opravljati 20-tedensko prakso v podjetjih, kar jim odpira vrata v svet inovacij in kariernih priložnosti.

Trije programi za prihodnost

Strojništvo – Program je zasnovan v sodelovanju z industrijo in nudi študentom celovito znanje s področja konstruiranja, proizvodnih procesov in avtomatizacije. Pridobljena znanja omogočajo hitro zaposljivost in karierni razvoj v tehnološkem sektorju.

Gozdarstvo in lovstvo – Program združuje naravoslovna in tehnična zna-

nja za trajnostno gospodarjenje z gozdovi ter upravljanje prostoživečih živali. Študenti se izobražujejo o ekoloških, ekonomskih in pravnih vidikih gozdarstva ter pridobijo dragocene terenske izkušnje.

Logistično inženirstvo (novost v 2025/26) – Zaradi vse večjega povpraševanja po strokovnjakih s področja logistike in oskrbovalnih verig uvajamo program, ki je pristojen za transport, skladiščenje in optimizacijo logističnih procesov. Slovenija kot pomembno logistično vozlišče potrebuje strokovne kadre, zato je ta program odlična izbira za bodoče strokovnjake na tem področju.

Postojna s svojo strateško lego in prometno povezanostjo nudi odlične

Gozdarsko šolo v Postojni odlikuje tudi stalno posodabljanje strojne opreme za izvajanje varnega praktičnega pouka ter nadgrajevanje znanja učiteljev doma in v tujini – na mednarodnih izmenjavah ali tekmovanjih, na katerih učitelji in dijaki dosegajo najvišja priznanja.

Gozdarski poklic – odgovor na izzive prihodnosti

Poklic gozdarja je vse bolj cenjen, saj vključuje reševanje izzivov sodobnega časa, kot so podnebne spremembe, ohranjanje biotske raznovrstnosti in trajnostno gospodarjenje z gozdnimi viri. Poleg tega ponuja priložnost za delo na prostem, v stiku z naravo in s številnimi možnostmi za nadaljnji razvoj.

Če te navdušuje narava, če rad raziskuješ gozdove in si želiš poklic, ki združuje tradicijo, znanje in sodobne izzive, potem te vabimo v SGLZŠ Postojna. Pridruži se generacijam mladih gozdarjev, ki s svojim delom skrbijo za prihodnost slovenskih gozdov.

pogoje za študij in sodelovanje z gospodarstvom. Naši predavatelji prihajajo iz industrije, kar zagotavlja aktualnost in praktično uporabnost znanja. Za vse, ki si želijo kakovostnega izobraževanja in perspektivne prihodnosti, je Višja strokovna šola Postojna prava izbira.

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA
POSTOJNA

Logistično inženirstvo

Novo v 25/26
1. generacija

Strojništvo

www.vspo.si

Gozdarstvo in lovstvo

f i

Inženir logistike - Inženir strojništva - Inženir gozdarstva in lovstva

Pridi na info dan v Postojno
 Petek ob 10.00 ali 16.00 uri
 Soboto ob 10.00 uri

Znanje v osrčju narave

Biotehniški center Naklo

Gimnazija in srednja šola

- Splošno izobraževanje
- Hortikultura
- Naravovarstvo
- Kmetijstvo
- Živilstvo in prehrana

tadeja.fricovsky@bc-naklo.si

Višja strokovna šola (redni in izredni študij)

- Hortikultura
- Naravovarstvo
- Upravljanje podeželja in krajine
- Živilstvo in prehrana

referat.visja@bc-naklo.si

MIC: izobraževanje odraslih

V vse izobraževalne programe se lahko vpišete tudi odrasli. Izvajamo številne aktualne in praktično naravnane TEČAJE ter STROKOVNE SEMINARJE.

peter.ribic@bc-naklo.si

KONTAKTI:

www.bc-naklo.si

Facebook: Biotehniški center Naklo

Instagram: biotehniski_center_naklo

ŠOLSKI CENTER ŠENTJUR

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

- UPRAVLJANJE PODEŽELJA IN KRAJINE
- ŽIVILSTVO IN PREHRANA
- GOSTINSTVO IN TURIZEM
- NARAVOVARSTVO

MOŽNOST BIVANJA V DIJAŠKEM DOMU

SREDNJA POKLICNA IN STROKOVNA ŠOLA

- KMETIJSKO-PODJETNIŠKI TEHNIK
- VETERINARSKI TEHNIK
- ŽIVILSKO PREHRANSKI TEHNIK
- MEHANIČAR
- MEHANIČAR KMETIJSKIH IN DELOVNIH STROJEV
- SLAŠČIČAR
- PEK
- KMETIJSKO-PODJETNIŠKI TEHNIK (3+2)
- ŽIVILSKO PREHRANSKI TEHNIK (3+2)
- POMOČNIK V BIOTEHNIKI IN OSKRBI

**Šola s srcem.
Šola za življenje.**

Iz ozke doline na prostrane strmine

»Spoznala sva se na Kmetijski šoli Grm,« pravita Neža in Simon Celestina.

Kmetija Celestina se nahaja v vasi Marendol pri Tržišču, na zahodnem, dolenjskem delu občine Sevnica. Domačija se nahaja tik pod vrhom grebena s 495 metri nadmorske višine, s katerega se pogled v jasnem vremenu razlije na več kot pol Slovenije in še krepko na Hrvaško. Na s soncem obsijano in vinogradi obdano kmetijo se je primožila Neža, rojena Leskovec. Prišla je na trdno kmetijo z razgledom. Čisto nekaj drugega, kot je imela doma v Idriji, kjer so imeli le nekaj kvadratnih metrov vrta, od razgleda pa so imeli samo r.

Ob vprašanju, kaj pogreša, odkar se je leta 2010 preselila na Dolenjsko, pove, da šumenje reke, ki jo je spremljalo vse otroštvo, in možnost kopanja na Lajštu (naravno kopališče na Idrijski Beli), ki so ga imeli na doseg rolerjev ali kolesa. Ob tem še doda, da so bili ob njeni odločitvi, da se bo šla šolat daleč na Dolenjsko, doma zelo presenečeni, saj je bila zapečkarica. In doda, da se je iz Idrijsko-Cerkljanskega tisti čas na Grmu šolalo pet dijakov. »Dober glas seže v deveto vas!«

Zgodba Neže in Simona je lahko vzpodbuda vsem, ki se v teh dneh odločate za izbiro poklica. Neža je dokaz, da četudi nimaš kmečkih korenin – doma so imeli le nekaj kvadratnih metrov vrta –, se lahko na kmetiji čvrsto ukoreniniš.

Uporabna znanja za domačo rabo

»Pri izbiri šole sem nihal med strojno in kmetijsko šolo. Po posvetu z očetom sem se potem odločil za kmetijsko. In odločil sem se prav. Vzdušje na šoli je bilo dobro, čutili smo pripadnost šoli in profesorji so čutili pripadnost nam,« pa pove 37-letni Simon in nadaljuje, »seveda smo poslušali obilo različnih koristnih vsebin, na koncu pa se najbolj primejo tiste, ki jih najbolj potrebuješ. Pri meni je to vinogradništvo in sadjarstvo. Čeprav sem takrat, ko sva z očetom veliko delala v vinogradu, dejal, da bom kmet (torej redil živino), ne pa, da

Kmetija Celestina obsega dobra dva hektarja vinogradov, 3 ha njiv, 15 hektarjev travnikov in pašnikov ter 25 ha gozda. Posajenih imajo dobrih 10.000 trt, pridelajo okrog 20.000 litrov vina, predvsem cvička. V hlevu raste okrog 25 glav živine: biki in dojlje, ki popasejo Pižmov hrib, kakor se reče grebenu, na katerem se nahaja domačija. Vino tržijo sami, govedo pa prodajo v Kmečko zadrugo Sevnica, kjer kupujejo tudi večino repromateriala.

bom vinogradnik,« se z nasmehom spominja Simon. Je pa treba znanje nadgrajevati, še posebej iz kletarjenja, pri katerem je pomembna vloga kmetijske svetovalne službe in drugih strokovnjakov s tega področja.

Neža pa doda, da ji zelo pride prav znanje iz aranžiranja, saj imajo na kmetiji turizem in je prav, da je vse na pogled (in tudi sicer) tako, kot mota biti. In še navrže, da si je pred odločitvijo ogledala šole v Naklem, Celju in Novi Gorici. Vse so bile dobre, a zmagal je Grm, ker so imeli tam tudi konje ... Ampak to je že nova zgodba.

Dobri obeti za prihodnost kmetije

»Besede mičejo, zgledi vlečejo«, pravi pregovor in tak zgled sta Neža in Simon, ki sta se spoznala na Grmu. Kmetijska šola ju je povezala in skupaj, ob pomoči mame Darinke ter 13-letne Marjetke in 10-letnega Andreja, uspešno razvijajo kmetijo. Marjetka in Andrej že poprimeta za kmečka in druga opravila. Pred dnevi, ko sta Neža in Simon malo zamujala domov, sta Marjetko našla v hlevu, ko je, »štimala« živino. Andrej pa tudi samoiniciativno poprime za delo, tako si recimo namesti predpasnik in pomaga postreči kosilo.

Tudi druga ročna opravila, od obračanja sena, obrezovanja trt in seveda trgatve, jima niso tuja. »Važna je prava mera, da otroci v delu na kmetiji vidijo priložnost in izziv, da se kaj naučijo, tudi sprostijo od knjig, ne pa kot obvezo. Zaenkrat

Neža, Simon, Andrej in Marjetka Celestina

Ljubezen gre skozi ...

nam, kot kaže, kar dobro uspeva, saj se Marjetka, ki je v 7. razredu, že spogleduje z vpisom na Grm, pa tudi Andrej ima v zvezi s tem veselje in svoja pričakovanja,« družno povesta Neža in Simon.

Ob obisku sem se spomnil Simonovega očeta Rudija, ki je nenadoma umrl poleti leta 2022. Bil je pronicljiv sogovornik. Včasih je bilo kar težko slediti njegovemu slikovitemu izražanju, občasnemu preskakovanju tem, vse to pa je spremljalo iskriivo in hudomušno mežikanje z očmi.

Ob takih obetih glede otrok je kar lažje načrtovati prihodnost kmetije. Med načrti je glavni izziv usposobitev štirih sob za goste, ki so bile zgrajene, ko so zgradili novo klet, niso pa še dokončane. Bodo pa izkrcili nekaj starih nasadov vinogradov, saj je ročnega dela preveč in bodo tam zasadili sadje.

 Marjan Papež, KGZS

Na kmetiji redijo okrog 25 glav govedi.

Paleta vin s cvičkom na čelu največ tržijo na Gorenjskem, okolici Maribora ter na Idrijsko-Cerkljanskem.

Večino njiv imajo v Brežniku, pod vasjo Zgornje Vodale, v ozadju pa pogled na Šentjurski hrib in Mirnsko dolino.

(Foto: Neža Celestina)

Agro Zavarovalnica je v letu 2024 slovenskim kmetom izplačala 4,3 milijona evrov odškodnine!

Pozeba, toča, poplave, nevihte in suša so slovenskim kmetom povzročale težave tudi v letu 2024. Še posebej so bili prizadeti pridelki sadja, grozdja, hmelja, poljščin, goveda in rastlinjakov. Medtem ko je aprilaska pozeba povzročila precejšnje škode v sadjarstvu in vinogradništvu, so že maja nastopile prve toče in nevihte po vsej Sloveniji. Deževje v juniju je povzročilo lokalne poplave, medtem ko se je severovzhodni del države v avgustu soočal s sušo.

Posledica teh vremenskih ekstremov je skupna izplačana odškodnina slovenskim kmetom v višini 4,3 milijona evrov. Po načelu „kdor hitro pomaga, pomaga dvakrat“ so bile **odškodnine izplačane v povprečju 2,1 dneva po končni cenitvi**. Skupno 17 cenilcev Agro Zavarovalnice

je obravnavalo **1.042 prijav škode** na 10.940 GERK-ih. Novost v letu 2024 je bila prvič izvedena ugotovitev škode z dronom.

Agro Zavarovalnica je v postopku širjenja in nadaljnega razvoja cenilne službe ter mreže prodajnih zastopnikov, prav tako pa uvaja dodatne zavarovalne produkte s področja kmetijstva. Tudi v letu 2025 bo ostala vaš zanesljiv partner pri obvladovanju vremenskih rizikov v kmetijstvu. **Ministrstvo za kmetijstvo pa pomaga kmetovalcem s 60-odstotnim sofinanciranjem (subvencijo) zavarovalne premije.**

Kontakt Agro Zavarovalnica:
Titova cesta 63, 2000 Maribor
02/330 55 60, info@agrozavarovalnica.si
www.agrozavarovalnica.si

Zakaj je CECRA izobraževanje en velik +

CECRA usposabljanje je del širšega napredka in delovanja kmetijskega svetovanja v Sloveniji

»Prepričan sem, da je bilo to najboljše, najbolj potrebno in najnujnejše izobraževanje v okviru KGZS do sedaj. Zavedam se, da je le nenehno izobraževanje, dopolnjevanje in dograjevanje vsakega svetovalca tako na strokovni kakor tudi na osebnostni in nena zadnje na komunikacijski ravni pravilno in potrebno za uspešno svetovanje. Tako izrekam vse čestitke za trud, motivacijo, pestrost pristopov in postavljanje vsakodnevnih ciljev ter dosledno terminsko načrtovanje z urnikom. Ocena od 1-5 je 10!« Gre za zapis enega od udeležencev CECRA usposabljanja, s katerim začnemo kratko predstavitev mednarodnega sistema izobraževanja za kmetijske svetovalce.

Delo kmetijskih svetovalcev zahteva številna znanja, ki jih prinašajo vedno novi izzivi v kmetijstvu in na podeželju

in jih je treba ustrezno predati kmetom. Delo jim poleg strokovnih znanj, ki so jih pridobili v sklopu univerzitetnega študija, olajša poznavanje metodoloških, socialnih in osebnostnih znanj, ki jih svetovalci pridobijo v mednarodnem programu CECRA izobraževanj. O tem, kaj program prinaša slovenskemu kmetijstvu, smo se pogovarjali z Darjo Pipan in Igorjem Hrovatičem, pionirjema CECRA programov v Sloveniji in mednarodno licenciranima CECRA trenerjema.

Pomen CECRA izobraževanj

Gre za odlično šolo za pridobitev veščin kmetijskega svetovanja po programu za pridobitev Certifikata evropskih svetovalcev na podeželju CECRA (Certificate of European Consultants

in Rural Areas). Program je bil razvit na Mednarodni akademiji kmetijskih svetovalcev IALB (International Academy of Rural Advisors) s sedežem v Nemčiji. Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je od leta 2018 akreditirana ustanova za usposabljanje kmetijskih svetovalcev za pridobitev mednarodnega certifikata CECRA.

Certifikat CECRA potrjuje svetovalne veščine v skladu z evropskimi standardi in odpira priložnosti za povezovanje strokovnjakov tako znotraj države kot tudi mednarodno. Namenjen je svetovalcem začetnikom kot tudi vodilnim kadrom.

Struktura CECRA programa

»Usposabljanje traja dve do tri leta, do zdaj ga je v Sloveniji zaključilo 15 udeležencev, v postopku izobraževanja jih je še 30. Računam, da bodo le-ti letos in v prihodnjem letu opravili vse module in usposabljanje v tujini ter trening zaključili s projektno nalogo,« pove Darja Pipan.

Izobraževanje se začne z dvema obveznima, temeljnima modula, ki dajeta osnovo in nujno potrebna znanja za svetovanje. V prvem se opredeli vloga svetovalcev v smislu poslanstva, poteka procesa svetovalnega dela, kako določati cilje, pomen sistemov ter okolja, v katerih deluješ. Vsebina drugega modula je komunikacija. Ta ni le tisto, kar govorimo, ampak tudi neverbalno komuniciranje ter ustrezno sprejemanje informacij. Ker lahko zaradi neustrezne komunikacije pride do nesoglasij in sporov, so znanja sprejemanja in aktivnega poslušanja pomembna. Podajo vpogled v pomen razumevanja psihološkega vidika komuniciranja.

Nadaljnji izbirni moduli nadgrajujejo osnovna znanja in vključujejo praktične vaje, kot so igranje vlog, skupinsko delo ter zaključna projektna naloga. Udeleženci tako pridobijo specifične veščine, to so učinkovito vodenje skupin, reševanje konfliktov in izboljšano sodelovanje znotraj delovnih timov, kar prispeva k boljšemu svetovanju in razvoju kmetij.

»Kljub temu da izobraževanje zahteva celodnevno sodelovanje, razmišljanje, razpravljanje, vsrkavanje novih znanj, je zelo uporabno v praksi in tudi vsakdanjem življenju. Hkrati spoznavamo sodelavce, ki delajo po drugih kmetijsko gozdarskih zavodih v Sloveniji, kar nam širi poznanstva in se tudi lahko obrnemo na njih, ko potrebujemo informacije ali nasvet in obenem spoznavamo, kako različno je naše delo. Vsak košček naše dežele ima namreč svoje posebnosti, ki jih moramo kmetijski svetovalci ohraniti, razvijati in dihati za njih. Svetovalna služba ima prva stik za prenos znanja, tako do zakonodajalcev kot do kmetov. S tem programom CECRA zbornica prispeva k večji usposobljenosti slovenskih kmetijskih svetovalcev, kar izboljšuje kakovost svetovanja na slovenskih kmetijah.«

Sandra Dervarič, udeleženka izobraževanja s KGZS – Zavoda Murska Sobota

»Ko greš skozi usposabljanje, postaneš drugačen, ‚sekaš‘ ven,« poudarja Pipanova.

Mednarodni vidik

Kaj pa vloga trenerjev in njihova mednarodna izkušnja, v čem je pomen mednarodnega izobraževalni izobraževanja? »Svetovalci, ki uspešno zaključijo usposabljanje, so primerljivo usposobljeni kot kmetijski svetovalci drugod v Evropi. Za kmetije to pomeni, da bodo njihovi svetovalci z naj sodobnejšimi pristopi svetovanja in prenosa znanja uspešno pomagali pri razvoju njihovih kmetij,« razlaga Igor Hrovatič. Ob tem izpostavi, da način izobraževanja prihaja z nemško govorečih območij in se je kasneje razširil na angleško govoreče države članice EUFRAS ter članice

SEASN. »Z Darjo sva bila prva generacija trenerjev, usposobljena v okviru angleško govorečih držav, kasneje sta uspešno usposabljanje za trenerje zaključili še sodelavki Jana Žiberna in Marinka Korošec. V času izobraževanja smo dobivali nove ideje za nove vsebine modulov in sistem izobraževanja ustrezno nadgradili. Slovenski izobraževalni sistem ima v programe vključenih precej manj tovrstnih znanj kot na primer irski. Pri postavljanju vsebin izobraževanja sledimo ciljem, do katerih pridemo na različne načine – glede na predhodno znanje udeležencev. Usklajevanje programov je naloga nas, CECRA trenerjev. Delovna pisarna CECRA je v Latviji, kamor trenerji dajejo nove predloge, ki se prenesejo naprej. Mednarodna izkušnja vključuje sodelovanje

z različnimi institucijami, mrežami in odpira možnosti zaposlovanja ter vključevanja v meddržavne projekte.«

Pogled naprej

CECRA izobraževanje je ključni del napredka kmetijskega svetovanja v Sloveniji. Glede na generacijski prehod v svetovalni službi bo potrebnih še veliko usposabljanj, saj vsebine CECRA programov pridobivajo vse večji pomen tudi v okviru skupne kmetijske politike EU. Mreže kmetijskih svetovalcev (SEASN, IALB in EUFRAS) se že pripravljajo na prihodnost in na obdobje SKP 2028–2035.

 Tatjana Vrbošek, KGZS

Inkarnatka namesto mineralnih gnojil

Preverjeni rezultati s slovenskih kmetij omogočajo zmanjšanje stroškov

V zadnjih letih se soočamo z izjemnim nihanjem cen mineralnih gnojil, kar močno vpliva na ekonomiko pridelave poljščin. Ob tem se vedno več pozornosti namenja trajnostnim praksam, ki omogočajo zmanjšanje uporabe mineralnih gnojil brez izgube pridelka. Ena najbolj obetavnih rešitev so **prezimni dosevki**, še posebej **inkarnatka (*Trifolium incarnatum* L.)**, ki ima sposobnost vezave atmosferskega dušika in s tem zmanjšuje potrebo po dodatnem gnojenju.

V okviru EIP projekta »Integracija dosevkov za ozelenitev tal v njivski kolobar – možnosti nadomeščanja N iz mineralnih gnojil pri gnojenju naslednje poljščine« smo v letih 2022–2024 izvedli praktične preizkuse na več slovenskih kmetijah. Rezultati so pokazali, da lahko z inkarnatko znatno zmanjšamo potrebo po dušikovitih mineralnih gnojilih, ne da bi pri tem negativno vplivali na pridelek koruze.

Zakaj inkarnatka?

Inkarnatka sodi med metuljnice, ki v simbiozi z bakterijami **Rhizobium** vežejo dušik iz zraka in ga shranjujejo v svojih koreninah ter organski masi. V kolobarju ima več pozitivnih učinkov: zagotavlja dodaten vir dušika za naslednje

poljščine, preprečuje izpiranje nitratov v podtalnico, izboljšuje strukturo tal in zmanjšuje erozijo, povečuje količino organske mase in tako izboljšuje rodovitnost tal.

Praktični preizkusi v Sloveniji

Poskusi so potekali na osmih kmetijah v petih slovenskih regijah. Predstavljamo rezultate s kmetije Kopač (Med-

no, osrednjeslovenska stat. reg.), kjer so bili prezimni dosevki posejani ob koncu avgusta in v sredini septembra, nato pomulčeni in zaorani spomladi pred setvijo koruze. Koruzo smo nato gnojili z mineralnimi gnojili bodisi s polnim (215 kg N ha⁻¹) bodisi polovičnim odmerkom (107 kg N ha⁻¹) dušika, odvisno od predhodno posejanega dosevka (inkarnatka (0 N ali 1/2 N), mnogocvetna ljuljka (*Lolium*

multiflorum Lam., polni odmerek N)).

Rezultati analiz tal in rastlin so pokazali, da je inkarnatka prispevala med 108,9 in 128,4 kg simbiotsko vezanega N ha⁻¹ ter da je skupna akumulacija dušika v organski snovi inkarnatke znašala do 155,3 kg N ha⁻¹. Nasprotno je bila skupna količina mineralnega dušika v tleh po mnogocvetni ljujki tudi do 50 % nižja kot pri inkarnatki ali kontroli, kar potrjuje, da inkarnatka prispeva pomembno količino dostopnega dušika.

Vpliv na pridelek koruze

Koruzo, ki je sledila inkarnatki, je dosegla od 14,6 do 15,7 t suhe snovi zrnja ha⁻¹ (grafikon 1) pri uporabi le polovičnega odmerka dušikovih gnojil. Pridelek koruze je bil povsem primerljiv s tistim, pri katerem je bil uporabljen polni odmerek mineralnih gnojil (mnogocvetna ljujka in kontrola).

Praktični napotki za kmete

Za čim boljše pridelke glavne poljščine v kolobarju pri uporabi inkarnatke

kot predposevka oz. prezimnega dosevka priporočamo:

1. **pravočasno setev** – optimalni rok setve je konec avgusta do sredine septembra;
2. **minimalno obdelavo tal** – inkarnatko lahko pred setvijo glavne poljščine pomulčimo in/ali plitvo zaorjemo;
3. **spremljanje vsebnosti mineralnega dušika** – priporočljivo je analizirati tla pred gnojenjem, da se optimizira količina dodanih gnojil;
4. **upoštevanje količine gnojil/hranil za gnojenje** – koruzo, ki sledi inkarnatki, lahko pognojimo s polovičnim odmerkom N, ne da bi s tem zmanjšali pridelek.

Učinkovita alternativa

Izsledki raziskave potrjujejo, da je inkarnatka učinkovita alternativa mineralnim dušikovim gnojilom, saj zagotavlja stabilne pridelke ob zmanjšanem vnosu dušika. Kmetje, ki želijo zmanjšati

stroške gnojenja in izboljšati rodovitnost tal, lahko z uporabo prezimnih metuljnic dosežejo pomembne prihranke in prispevajo k bolj trajnostnemu kmetijstvu.

EIP projekt je tako ponudil konkretne rešitve za zmanjšanje stroškov in izboljšanje kmetijske prakse, pri čemer je inkarnatka izkazala največji potencial. Za več informacij o uporabi prezimnih dosevkov lahko obiščete spletno stran projekta (<http://dosevki.um.si/>) ali se nas pokličete oz. nam pišete.

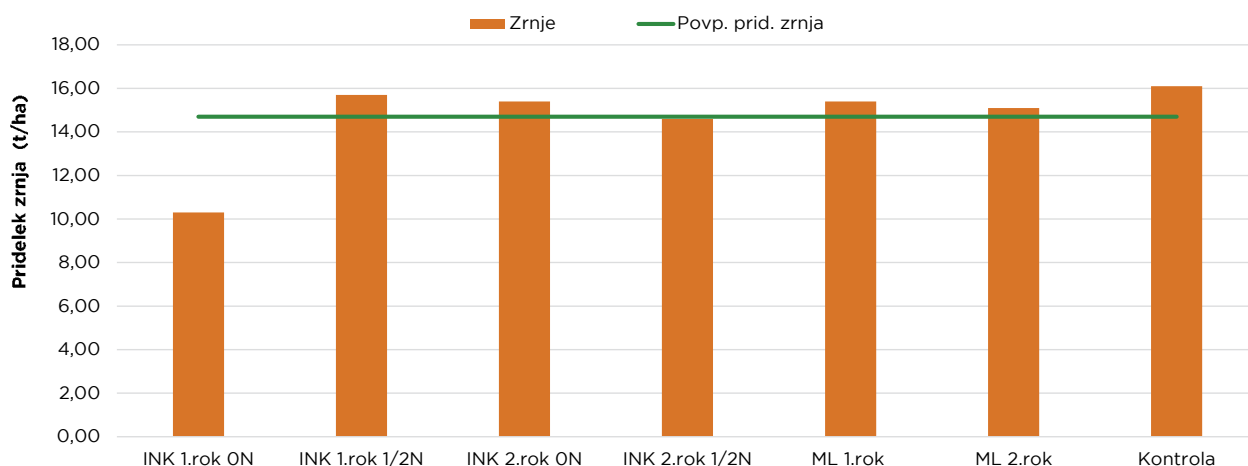
dr. Tamara Korošec,
KGZS – Zavod Maribor
Mateja Strgulec,
KGZS – Zavod Novo mesto
Miran Podvršnik, mag., FKBV
Urška Lisec, mag., FKBV
doc. dr. Anstazija Gselman, FKBV

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Pridelek SS zrnja koruze (t/ha), pridelan na KG Kopač.

INK 1. rok ON – inkarnatka zgodnja setev negnojeno; INK 1. rok ½ N – inkarnatka zgodnja setev, polovični odmerek N (107 kg N/ha); INK 2. rok ON – inkarnatka pozna setev negnojeno; INK 2. rok ½ – pozna setev, polovični odmerek N (107 kg N/ha); ML 1. in 2. rok – mnogocvetna ljujka, zgodna ali pozna setev s polnim odmerkom N (215 kg N/ha); kontrola – brez dosevkov, polni odmerek N (215 kg N/ha).

Vzdrževanje certifikata PEFC

V regijsko certifikacijo gozdov PEFC je vključenih 1283 lastnikov, ki gospodarijo na 302.693 ha gozda, kar predstavlja več kot četrtno slovenskih gozdov

Zbornica mora kot regijski predstavnik za certifikacijo gozdov PEFC v Sloveniji za vzdrževanje certifikata za trajnostno gospodarjenje z gozdom vsako leto izvesti kontrolne presoje pri naključno izbranih lastnikih gozdov, vključenih v regijsko certifikacijo gozdov PEFC. Hkrati jo vsako leto oceni tudi certifikacijski organ.

V Sloveniji ima certifikat za sledljivost izvora lesa PEFC 92 podjetij, ki se ukvarjajo s prodajo ali predelavo lesa. Ta podjetja pri odkupu običajno zahtevajo, da je les certificiran, za kar lahko ponudijo tudi višjo ceno lesa. V regijsko certifikacijo gozdov PEFC je vključenih 1283 lastnikov, ki gospodarijo s 302.693 ha gozda, kar predstavlja več kot četrtno slovenskih gozdov.

Kontrolno ocenjevanje certifikacijskega organa

Kontrolno ocenjevanje, ki ga je izvedel certifikacijski organ, je razen KGZS zajelo še 13 gozdnih posesti. Na sedežu KGZS se je najprej opravilo ocenjevanje administrativnih postopkov, na terenu se je nato pregledalo 11 gozdnih posesti, pri preostalih 2 gozdnih posestih pa se je opravil samo administrativni pregled. Pri dodatnih 3 pregledih se je ocenjevalo še, kako presojevalci KGZS izvajajo ocenjevanje posameznih gozdnih posesti. Certifikacijski organ je ugotovil dve manjši neskladnosti, ki sta bili odpravljeni pred dogovorjenim rokom.

Ocenjevanje gozdnih posesti pri KGZS

KGZS je leta 2024 za kontrolo izbrala 21 naključno izbranih zasebnih gozdnih posesti ter državne gozdove, ki se jih pregleduje vsako leto. Ocenjevanje je zajelo 2.447 ha zasebnih in 33.694 ha državnih gozdov. Na terenu se je pregledalo 13 gozdnih posesti, pri ostalih smo opravili samo administrativni pregled. Ker so bila manjša neskladja odpravljena že v času presoj, se jih ni posebej izpisalo. Pri ocenjevanju certifikacijskega organa so presojevalci KGZS izvajali tudi izredno ocenjevanje gozdnih posesti, pri čemer se je pregledalo tri gozdne posesti in izpisalo tri manjše neskladnosti, ki so jih lastniki odpravili v roku.

Dobra usposobljenost lastnikov za sečnjo

Večina lastnikov certificiranih gozdov sami opravijo dela v svojih gozdovi. Kar 85 % lastnikov, ki sami delajo v gozdu, ima opravljen vsaj tečaj za varno delo z motorno žago. Občutno se je izboljšalo sodelovanje lastnikov gozdov pri sprejemanju gozdarskih načrtov, saj se javnih predstavitev udeleži več kot tretjino pregledanih lastnikov. Več kot 40 % lastnikov gozdov se udeležuje tudi drugih gozdarskih dogodkov in vedo, koliko lahko trajno letno posekajo v svojem gozdu.

V letu 2024 so bila pri kontrolnem in izrednem ocenjevanju gozdnih posesti ugotovljena neskladja pri 9 % lastnikov

Priporočila za izboljšanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi:

1. Vsak stroj v gozdu mora biti opremljen z opremo za primer izlitja olj (eko komplet).
2. Za svojo gozdno posest moramo voditi ustrezen sistem potrebne skrbnosti v skladu z Uredbo (EU) št. 995/2010.
3. Na območjih vodnih virov in povsod, kjer se to zahteva v gozdarskih načrtih, se za mazanje verige motorne žage uporablja biološko razgradljivo olje.
4. Svojo posest moramo stalno pregledovati in takoj začetni sanacijo, če so gozdovi poškodovani zaradi naravne ujme ali ogroženi zaradi škodljivcev in bolezni.
5. Vsem gozdnim lastnikom se priporoča vpogled v gozdarske načrte za njihovo gozdno posest, večjim lastnikom pa tudi izdelavo posestnega načrta.
6. Lastniki in upravitelji gozdov bi se morali pogosteje udeleževati dogodkov s področja gozdarstva in nadgraditi svoje gozdarsko znanje.
7. V gozd ne odlagamo odpadkov.

gozdov, kar je bistveno manj od povprečja zadnjih let. Še vedno se najdejo v gozdu odpadki, pomanjkljiva je skrb za hranjenje dokumentov ter neuporaba biološko razgradljivega olja v gozdovih z izredno poudarjeno hidrološko funkcijo.

 Egon Rebec, KGZS

Neskladnosti, ki jih je KGZS ugotovila v letu 2024

Vrsta neskladja	Število kršiteljev	Število kršiteljev v %
Neurejena dokumentacija – za sanitarno sečnjo ni bila izdana odločba ZGS	1	3
Neuporaba bioolja za mazanje verige motorne žage v gozdovih z izredno poudarjeno hidrološko funkcijo	1	3
Odpadki v gozdu	1	3
SKUPAJ	3	9

V sistemu JSKS E-izobraževanje ni »španska vas«

Razvoj E-izobraževanja (platforme E naSVET) v kmetijskem svetovanju – španske lekcije za Slovenijo

Decembra smo skupina sedmih sodelavcev JSKS (javne službe kmetijskega svetovanja) na KGZS v okviru razpisa za izobraževanje kmetijskih svetovalcev obiskali špansko kmetijsko svetovalno službo INTIA v pokrajini Navarra. Glavni namen obiska je bila seznanitev z njihovo platformo za E-izobraževanje, ki jo uporabljajo že več kot 10 let, predvsem za usposabljanje mladih prevzemnikov kmetij in izvajanje tečajev varstva rastlin. Ob tem smo spoznali njihov sistem dela, veliko časa pa smo namenili tudi izmenjavi izkušenj s španskimi kolegi in obiskali dve kmetiji, ki sodelujeta s svetovalno službo.

Značilnosti dežele Navarra

Dežela Navarra leži na severu države in ima zelo raznoliko pokrajino, od visokih gora in bujnih gozdov na severu, sušnih ravnin in vinogradov na jugu do izrazitega vpliva morja na zahodu. Reka Ebro, ki teče skozi Navaro, je ključna za namakanje in kmetijstvo v regiji. Kmetijstvo je podobno kot v Sloveniji zelo raznoliko, saj vključuje pridelavo vina, oljk, žita in zelenjave, predvsem zaradi

ugodnih klimatskih pogojev in rodovitne zemlje. Pomembno vlogo ima tudi živinoreja, zlasti reja ovac in goveda, kar prispeva k proizvodnji mlečnih izdelkov in mesa. Pokrajina je po svoji raznolikosti in tudi raznolikosti kmetijstva bolj podobna Sloveniji, kot smo si predhodno predstavljali.

Način dela španske svetovalne službe

Kmetijska svetovalna služba INTIA je ena od le dveh javnih svetovalnih služb na območju celotne Španije (druga je na Kanarskih otokih), v ostalih španskih deželah javnih svetovalnih služb ni, si pa v več pokrajinah zelo prizadevajo ponovno vzpostaviti sistem javne službe. INTIA že več kot 40 let uspešno povezuje kmetijsko svetovanje, raziskave in izobraževanje ter s tem pomaga kmetom do boljših rezultatov.

Svetovalna služba se ukvarja predvsem s svetovanjem, izobraževanjem, prenosom znanja, tudi v povezavi s ciljno usmerjenimi raziskavami in poskusi, ne izvajajo pa pomoči pri vlaganju vlog za ukrepe kmetijske politike. Pri INTII ima-

jo kmetje močno podporo svetovalcev, ki redno obiskujejo kmetije, rešujejo težave in nudijo praktične nasvete. Kmetje zelo cenijo, da je svetovanje neodvisno, saj svetovalci nimajo ekonomskih interesov in jim zato kmetje tudi zelo zaupajo. Poleg osebnih obiskov na kmetijah potekajo svetovanja in izobraževanja tudi v obliki skupinskih srečanj več kmetov in svetovalca (kot študijski/panožni krožki, ki jih organizirajo na različnih lokacijah v pokrajini).

E-izobraževanje in digitalna orodja

Izobraževanja, predvsem za mlade kmete oziroma prevzemnike kmetij, ter tečaji za varstvo rastlin pri njih že več kot 10 let uspešno potekajo tudi po spletu. Kmet se izobražuje od doma, brez nepotrebni poti; največji prednosti tega načina izobraževanja sta tako ravno prihranek časa oziroma možnost, da si kmet sam razporedi izobraževanje, ter prihranek denarja zaradi izobraževanja od doma. Ob zaključku vsakega sklopa morajo kmetje opraviti določena preverjanja, oddati naloge in svoja razmišljanja ob določenih izpostavljenih problematikah. Gradiva so jim vedno dostopna, predavatelji pa so jim na voljo tudi za dodatna vprašanja.

Predstavili so nam tudi digitalna orodja, kot so podatkovne baze za spremljanje pridelkov, aplikacija za načrtovanje namakanja, sistem za spremljanje vremena in bolezni rastlin ter orodje za

Sodelavci JSKS na obisku pri španski kmetijski svetovalni službi INTIA

V sistemu JSKS, ki deluje v okviru KGZS, za vas gradimo in razvijamo platformo E naSVET, platformo za E-izobraževanje in E-svetovanje na daljavo:

Logotip platforme in QR koda, preko katere (za občutek) pri Ekološkem kmetijstvu že lahko dostopate do javno dostopnih vsebin.

optimizacijo gnojenja. Ta orodja kmetom omogočajo hitrejšo in bolj utemeljeno odločitve.

Obisk dveh kmetij

Obiskali smo dve kmetiji – kmetijo z rejo krav molznic ter ekološko kmetijo, ki prideluje riž, stročnice in v manjšem obsegu še nekatera žita. Mlečna kmetija je del skupine Lacturale in prodaja mleko in mlečne izdelke z lastno blagovno znamko, kar ji zagotavlja boljšo ceno in prepoznavnost. Tudi na drugi kmetiji svoje pridelke dodelajo, predelajo, pakirajo in neposredno prodajo. Oba primera sta pokazala pomen povezovanja in dodane vrednosti za uspešno soočanje s tržnimi izzivi.

Izmenjava izkušenj

Kolegi svetovalci in sodelavci INTIE so bili zelo odprti za izmenjavo izkušenj in deljenje svojih dobrih praks. Veliko časa smo posvetili prav tem pogovorom, med katerimi smo lahko slišali tudi, s kakšnimi težavami se srečujejo tamkajšnji svetovalci in kmetje.

Obisk nam je potrdil, da je razvoj

platforme za E-izobraževanje pomembna naložba in da smo pri našem delu in razvoju na pravi poti. Pridobili smo veliko uporabnih informacij, ki nam bodo v pomoč pri nadaljnjem razvoju naše platforme E naSVET.

Menimo, da so mednarodne izkušnje zelo pomembne za pridobivanje in posredovanje novega znanja kmetom, hkrati pa tudi potrditev, da smo kmetijski svetovalci in naš sistem JSKS že sedaj zelo dobri in uspešni ter evropsko primerljivi.

 Marinka Korošec, KGZS

Na Tumpejevih dnevih o zdravju nog in vimena pri govedu

Več kot 150 udeležencev na 3. Tumpejevih dnevih v Kidričevem

Kmetijsko-gozdarski zavod Ptuj je ob sodelovanju Veterinarske fakultete iz Ljubljane, Biotehniške fakultete - Oddelka Zootehnike, in Fakultete za kmetijstvo iz Maribora organiziral 3. mednarodni strokovni posvet Tumpejevi dnevi. Strokovni posvet Zdravje nog in vimena v čredi govedu je bil izveden 5. in 6. februarja 2025 v dvorani PAN – Kidričevo. Posveta se je udeležilo več kot 150 slušateljev iz strokovnih živinorejskih in veterinarskih institucij, zadrug, študentov veterinarjev in veliko število mladih rejcev goveda iz Slovenije. Vsi strokovni referati na posvetu so objavljeni v izdanem Zborniku, ki so ga prejeli udeleženci posveta in so še na voljo pri Kmetijsko-gozdarskem zavodu na Ptuj. Referati in zbornik v elektronski obliki je objavljen tudi na spletni strani KGZS Zavod Ptuj »Tumpejevi dnevi«.

Mednarodni strokovnjaki predstavili najnovjše rešitve

Sodelujoči profesorji iz slovenskih fakultet, Veterinarske Fakultete z Dunaja, Univerze iz Kopenhagna, predstavnik

Geno Select, predstavniki ZuchtData iz Nemčije in Avstrije ter predstavitelji projektov, ki jih pripravljajo specialisti iz kmetijsko-gozdarskih zavodov, so prikazali zelo podrobno spremljanje zdravja nog in vimena v rejah govedu in prikazali veliko praktičnih izkušenj ter tehnoloških rešitev za izboljšanje stanja v rejah. V predstavitvah in razpravah na posvetu je bilo poudarjeno, da je za strokovno delo v govedoreji treba skrbeti za spremljanje podatkov in na osnovi analiz sprejemati odločitve o tehnologiji reje. Zelo važno pa je dobro opazovati živali v hlevih, spremljati reprodukcijske cikle in redno skrbeti za vzdrževanje korekcije parkljev ter spremljati podatke mlečnih kontrol. Odzivi udeležencev strokovnega posveta so zelo pozitivni in enotni, da je bila strokovna vsebina dobro izbrana in je prinesla veliko novih spoznanj, ki so uporabna za delo v praksi tako strokovnih delavcev kot rejcev govedu. Rejci so podali pobudo, da se ponovno preuči omejevanje rešet pri investicijah v hleve. Tako bo strokovna skupina iz posveta pripravila strokovno mnenje in priporočilo o uporabi rešet.

Posvetu izrazili podporo tudi vodilni v kmetijstvu

Z uvodnimi pozdravnimi besedami so se posveta udeležili direktor Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije in dekani vseh treh fakultet. Organizacijo posveta je podprlo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije in posamezni sponzorji, donatorji in med njimi generalni sponzor Kmetijska zadruga Ptuj. Tumpejevi dnevi so postali tradicionalna strokovna prireditelja, poimenovani pa so po inženirju Vladimirju Tumpeju, ki je bil zaposlen na Kmetijsko-gozdarskem zavodu Ptuj in je pustil neizbrisen pečat strokovnega dela v tehnologijah reje govedu v Sloveniji. Odlični obisk, strokovne razprave na posvetu in dobri odzivi rejcev dajejo spodbudo za nadaljnjo organizacijo strokovnega mednarodnega posveta iz govedoreje.

 Peter Pribožič, KGZS – Zavod Ptuj

STRATUS: Mreža svetovalcev za optimalno uporabo gnojil

Projekt STRATUS je evropska pobuda, ki povezuje svetovalce s ciljem, da se izboljša uporaba gnojil v kmetijstvu

Namen projekta je pomagati kmetom pri uvajanju novih, učinkovitejših in okolju prijaznejših praks gnojenja. Trajal bo do januarja 2029 in prispeval k uresničevanju ciljev evropske strategije »Od vil do vilic«, ki si prizadeva za trajnostno pridelavo hrane ob zmanjšanju onesnaževanja okolja.

Kaj prinaša projekt?

STRATUS bo vzpostavil mrežo svetovalcev, ki bodo sodelovali pri razvoju in prenosu znanja o preciznem kmetovanju, uporabi organskih gnojil in ohranjanju kakovosti tal.

V okviru projekta bodo strokovnjaki zbrali 104 dobre prakse in raziskovalne inovacije ter izbrali 48 najboljših praks, ki bodo pomagale kmetom pri odločitvah o gnojenju. Prav tako bo ustanovljenih 10 lokalnih skupnosti, v katerih bodo kmetje in svetovalci skupaj iskali rešitve za specifične izzive.

Usposabljanje svetovalcev

Eden ključnih ciljev projekta je izobraževanje svetovalcev. Zanje bo pripravljenih 60 izobraževalnih vsebin, ki

bodo vključevale praktična znanja in izkušnje. S pomočjo digitalne platforme bodo svetovalci lahko delili informacije in učinkoviteje komunicirali s kmeti po vsej Evropi.

Letno srečanje projekta

Po enem letu delovanja so se partnerji projekta STRATUS srečali od 14. do 16. februarja v Atenah, kjer so pregledali napredek in določili cilje za prihodnje leto. Razpravljali so o najboljših praksah, pravnih vidikih uporabe gnojil ter vzpostavljanju digitalne platforme za izmenjavo znanja.

Poleg tega je potekalo tudi prvo usposabljanje za mehke veščine, ki pomaga svetovalcem pri boljšem sodelovanju s kmeti. Pomembno je namreč, da svetovalci prenašajo ne le znanje, temveč tudi razumejo potrebe in izzive kmetov ter jim pomagajo pri uvajanju sprememb v prakso.

Povezovanje za trajnostno prihodnost

Projekt STRATUS združuje partnerje iz 14 organizacij in vključuje vse države

članice EU. Glavni cilj je razviti in razširiti prakso trajnostnega gnojenja, ki bo zmanjšala izgubo hranil v okolje, izboljšala kakovost tal in dolgoročno povečala učinkovitost kmetijske pridelave.

Kmetijstvo prihodnosti bo temeljilo na bolj premišljenih odločitvah in sodelovanju. STRATUS je pomemben korak v to smer, saj povezuje svetovalce in kmete ter omogoča boljši pretok znanja za bolj trajnostno pridelavo hrane.

Igor Hrovatič, KGZS
Saša Plestenjak, KGZS

stratus.

Financira
Evropska unija

Rjava pasma govedu na poti k učinkovitejši reji

EIP projekt za optimizacijo rabe energije in uvajanje genomske selekcije prinaša nove rešitve, ki jih bodo predstavili na razstavi v Novem mestu in konferenci v Bogoti

Rjava pasma govedu izvira iz sivorjavih govedu, ki so jih vzgajali v srednjem veku v alpskih regijah z namenom prireje mleka, mesa in delovne živine. Pri nas so se pojavljala številna poimenovanja govedu rjave pasme: sivka, tudi kraška in dolenska sivka, sivo pšenično govedo, montafonka, tirolka ... Scholmayr je na Kranjskem našel 21 poimenovanj rjavega plemena. V drugi polovici 19. stoletja je bila pasma izvožena v Ameriko, kjer je bila poimenovana kot Brown Swiss in močno selekcionirana v prirejo mleka. Z uvozom selekcioniranih živali nazaj v Evropo v 20. stoletju se postopoma uveljavlja ime švicarska rjava pasma (Brown Swiss).

Danes je slovensko rjavo govedo razširjeno po vsej Sloveniji. Namenjeno je prireji mleka in mesa v intenzivnem in tudi v ekstenzivnem načinu kmetovanja. Rjava pasma govedu je primerna za gorske višinske kot tudi za hribovske in

nižinske kmetije, saj je prilagojena tako na rejo na pašniku kot rejo v hlevu, za prosto rejo in tudi vezano rejo, ki je v Sloveniji na kmetijah najbolj razširjena. Odgovornost za napredek pasme nosi danes Zveza rejcev govedu rjave pasme Slovenije, ki je priznana rejska organizacija za to pasmo.

EIP projekt

V okviru dvoletnega EIP projekta 2023–2025 smo oblikovali postopek pregleda kmetij za zniževanje rabe energije na kmetijskem gospodarstvu in predloge za optimizacijo rabe energije. Kmetija z rejo govedu plačuje pogonsko gorivo in elektriko, katerih uporabo je smiselno optimizirati. Vir energije, ki ga kmetija najintenzivneje koristi, pa je energija sonca. S pomočjo energije sonca preko njivskih, travnih in gozdnih površin kmet znižuje obseg toplogrednega plina CO₂ v ozračju ter v ozračje sprošča kisik

(O₂). Energija, zbrana v mrvi in pridelkih njiv, se s pašo ali krmljenjem v hlevu postopoma koristi za prirejo mleka in mesa. Del energije porabi za delovanje živali in vzdrževanje telesne mase, rast, proizvodnjo mleka in razmnoževanje. Preostanek se vrne kot organska masa za gnojenje njiv in travnikov. Da bi bil izkoristek energije sonca, pogonskih goriv in elektrike optimalen, smo sestavili vprašalnik za optimizacijo rabe energije od semena do mleka in mesa.

Oblikovali pa smo tudi protokol odbire plemenskih živali glede na rezultat genotipizacije. Rejec lahko samostojno odbira svoje živali za pleme tudi na osnovi posameznih, neposredno iz genoma prebranih podatkov, ter tudi iz obračuna genomske plemenske vrednosti, ki je prikazan iz rezultata genotipizacije. Genotipizacija in obdelava podatkov napovesta genetsko sposobnost živali za prirejo mleka in mesa, plodnost ter

BROWN SWISS
MORE THAN MILK

ZVEZA REJCEV GOVEDU RJAVE PASME SLOVENIJE

**Razstava govedu rjave pasme,
15. 3. 2025**

**Grm Novo mesto –
Center biotehnike in turizma,
Sevno 13, Novo mesto**

posamezne monogenetske lastnosti pri komaj rojenem teletu. Z branjem rezultatov rejec lahko sprejme odločitev, da izloči rojeno teličko, drugo pa nameni za vzrejo za pleme. Podobno pa se na osnovi napovedi plemenskih vrednosti in monogenetskih lastnosti odloča komisija za odbiro bikov pri vhlvitvi bikov v vzrejališče in osemenjevalni center. Z večjo prirajo mleka in mesa ter izločanjem živali z negativnimi lastnostmi optimiziramo rabo energije pri reji govedi rjave pasme.

Najava podrobnejše predstavitve

Podrobnosti bodo predstavljene na razstavi govedi rjave pasme, ki bo 15.

3. 2025 v večnamenski dvorani Centra Biotehnike in turizma Grm Novo mesto. Organiziramo tudi potovanje na svetovno konferenco o reji govedi rjave pasme v Bogoto (Kolumbija), ki bo od 13. – 23. 7. 2025. Prijavljeni na konferenco do 25. 3. 2025 imajo nižjo ceno zaradi nižjega stroška konference v predhodni prijavi. V sklopu konference je organiziran tudi ogled sejma Agro Expo Fair kot enega največjih in najpomembnejših sejmov kmetijstva in živinoreje v Latinski Ameriki. Ponuja edinstveno priložnost, da iz prve roke spoznamo najboljše kolumbijske in svetovne prakse pri vzreji goveda. Sejem združuje vodilne rejce, proizvajalce opreme, strokovnjake za prehrano in genetiko ter vlagatelje iz

vsega sveta. Poleg obiska razstavišča s kar 900 stojnicami nam bo gostujoča Zveza pripravila tudi bogat spremljevalni program, ki nam bo omogočil vpogled v upravljanje z govedjo na štirih kmetijah. Ne zamudite priložnosti za širjenje obzorij na svetovni ravni, stik z rejci in vpogled v svetovne trende govedoreje. Odgovorni organizator potovanja in partner: KNMtravel.

mag. Andrej Kastelic,
KGZS – Zavod Novo mesto KGZS
Matija Rigler,
KGZS – Zavod Ljubljana
mag. Tomaž Modic,
Zveza rejcev govedu rjave pasme
Slovenije

S pravo izbiro do manj odpadne hrane

Podprimo lokalno pridelavo hrane in tako zmanjšajmo količino odpadne hrane

Odpadna hrana je globalni izziv, ki ima široke okoljske, ekonomske in socialne posledice. Gre za hrano, ki je bila proizvedena, vendar ni bila porabljena, zato je končala kot odpadke na različnih stopnjah prehranske verige, bodisi na kmetijah, v predelovalni industriji, trgovinah, gospodinjstvih, turizmu ali gostinstvu. Po podatkih Svetovne organizacije za prehrano (FAO) se na svetovni ravni letno zavrže približno tretjina vseh pridelanih živil.

Kmetje se z odpadno hrano srečujejo v različnih fazah svoje proizvodnje, pri čemer vzroki za nastanek odpadkov pogosto izhajajo iz tržnih, logističnih, naravnih ali organizacijskih dejavnikov. Te situacije so povezane tako s pridelavo in predelavo kot tudi s spravilom, skladiščenjem in distribucijo hrane. Skrbno načrtovanje, izboljšanje infrastrukture in tehnoloških rešitev ter prilagoditev tržnim standardom so ključni koraki za zmanjšanje količine odpadne hrane pri kmetih. Tega se še posebej zavedajo kmetije, ki imajo prodajo na domu ali so turistične kmetije z gostinsko ponudbo. Pomembna je tudi večja povezanost z lokalnimi trgi, predelovalci in potrošni-

ki, da bi se presežki hrane učinkovito uporabili in ne bi končali kot odpadke.

Kaj lahko storimo kot potrošniki?

Kot posameznik imamo možnost izbire, kakšno hrano bomo kupovali. V današnjem času, ko so podnebne spremembe, okoljski izzivi in globalizacija vse bolj prisotni, postaja podpiranje lokalne pridelave hrane ključno za trajnostni razvoj in zmanjšanje količine odpadne hrane. Lokalni kmetje igrajo pomembno vlogo pri zagotavljanju sveže in kakovostne hrane, ki je pridelana okolju prijazno. Krajše preskrbne verige, boljše usklajevanje s trgom ter večja ozaveščenost o možnosti uporabe hrane, ki ne ustreza tržnim standardom kljub visoki kvaliteti, so ključne za zmanjšanje količine odpadne hrane in povečanje trajnosti celotnega prehranskega sistema.

Na drugi strani dolgotrajni transporti pogosto povzročijo poškodbe ali pokvarjenost hrane, ki so največkrat posledica nepravilnih temperaturnih pogojev med transportom. Pogosto je hrana iz oddaljenih krajev v večji meri oskrbljena s snovmi, ki podaljšujejo njen

rok uporabe, kar je sicer v prid z vidika zmanjševanja zavržkov hrane, hkrati pa se s tem zmanjšuje njena kakovost in včasih tudi primernost za uživanje.

Lokalno pridelana hrana hitro doseže potrošnika, kar omogoča, da se zmanjša potreba po dolgotrajnem skladiščenju in prevozu ter zmanjša tveganje za izgubo hrane. Poleg tega je takšna hrana pogosto pridelana v skladu z načeli trajnostnega kmetovanja, ki zmanjšujejo negativne vplive na naravo in človeka ter spodbujajo odgovorno ravnanje z okoljem.

Lokalni pridelovalci z neposrednim stikom s potrošniki, trgovci in restavracijami lažje prilagodijo svojo proizvodnjo

trenutnim potrebam trga, kar pomeni manjše tveganje za prekomerno pridelavo, presežke in s tem odpadke. Ko hrana pristane med odpadki, se z njo izgubijo tudi vsi vloženi viri, kot so voda, zemljišče, energija, delovna sila in kapital.

Kmetje, trgovci in potrošniki imamo pomembno vlogo pri ustvarjanju sistema, v katerem bo manj hrane izgubljene. S podporo lokalnim pridelovalcem ne samo da izboljšamo kakovost hrane, temveč tudi prispevamo k bolj

trajnostnemu in odgovornemu načinu življenja.

 Mojca Bozovičar, KGZS

Poskrbimo za svoje telo

Kako je lahko že kratek odmor med delom še bolj učinkovit?

Velikokrat se znajdem v kakšnem stiku s kmeti in tudi odrasla sem na kmetiji, kjer je bil stavek »ni časa za počitek« ključni dejavnik bivanja in delovanja. Misel, da bi si med delom vzeli trenutek za počitek, je bila v večini primerov kar nekako bogoskrunska. Seveda, delo mora biti opravljeno, a če pride do situacije, ko ga ključni ljudje niso več zmožni opraviti, se lahko stvari postavijo precej na glavo.

Nehajmo si zatiskati oči in se igrati s svojim fizičnim in psihičnim telesom oz. z zdravjem. Oboje nam bo dobro služilo le, če bomo zanj tudi dobro poskrbeli. Vem, veliko lažje se je prepričati, da smo dobro, kot pa si priznati, da nismo OK, in storiti nekaj, da nam bo bolje.

Ker sem se v zadnjem času znašla na nekaj dogodkih, na katerih sem udeleženca naučila nekaj preprostih trikov, kako smo lahko bolje tudi takrat, ko imamo na voljo res samo dve minuti predaha in je bil odziv na naučeno zelo dobro sprejet, opisujem enega teh trikov.

Dihalna vaja 7/11

Gre za preprosto dihalno vajo, ki ima učinek že v prvem poskusu. Največkrat ga ljudje opazijo z občutkom sprostitve v ramenih oz. v celotnem zgornjem delu telesa. Vaja se imenuje dihanje 7/11. Preden se lotimo izvajanja vaje, se moramo naučiti globokega trebušnega dihanja. Najboljše orodje za učenje je dihanje, s katerim oponašamo pospešeno dihanje utrujenega psa. Položite roko na trebuh in najprej pomislite, kako diha pes, ki je po aktivnosti ravno pritekkel do vas. Odprite usta in dihaite kratko ter intenzivno in pri tem opazujte premikanje trebuha. Če se trebuh premika, vajo izvajate prav, če pa se premika zgornji – prsni del vašega trupa, pa morate nekaj popraviti.

Ko boste v polnosti začutili, da dihate s trebuhom, se lotite vaje 7/11, pri čemer globoko vdihnite in pri vdihu v svojem ritmu štejte do 7. V naslednjem koraku globoko izdihnite, pri čemer štejte do 11. Tempo štetja si prilagodite tako, da vam bo udobno. Tudi ni tako zelo pomembno, ali dihate skozi nos ali usta, pomembneje

je, da je izdih daljši od vdiha in da se pri dihanju premika vaš trebuh in prsni del. Če boste vajo izvedli prav, torej s trebuhom, boste njen blagodejni učinek začutili zelo hitro. Sprostili se boste fizično, umirile se bodo tudi vaše misli, saj jih boste s štetjem zelo dobro preusmerili.

To vajo lahko izvajate praktično kjer koli. Še posebej prav pa pride, ko obstanete v koloni, ko stojite v vrsti v trgovini ali na banki ali pa med napornim delavnikom nimate drugega časa kot le za obisk stranišča. Vajo lahko izvajate, stojte, sedite ali ležite. Doma, v avtu, v traktorju ali zunaj na prostem. Slednje bo imelo zaradi svežega zraka dvojni učinek na vašo sprostitve. Če boste vajo izvedli tudi v trenutkih stresa, ki vam ga povzroči delo ali vaše rejne živali, se boste že z nekaj vdihni obojega lotili bolj umirjeno in bo zato delo steklo lažje, pomirjeni pa boste tako vplivali tudi na svoje živali. Živali vaše razpoložanje čutijo bolj, kot si mislite, zato v stik z njimi prihajajte umirjeni in bo delo z njimi veliko lažje in bolj prijetno.

Če resnično nimate volje, da bi se nekako organizirali drugače in v svoj urnik uvedli več časa za počitek in sprostitve, potem je vsaj ta kratka vaja, ki jo lahko izvedete spotoma, več kot odlična popotnica, da se boste v danem trenutku počutili vsaj malo bolje. In že to je veliko. Saj veste: zrno na zrno – pogača. Če ne drugega, lahko ta mali trik vzamete kot naložbo za prihodnost, da boste lahko tudi v kasnejših življenjskih obdobjih še vedno zdravi in vitalni.

Rezultati selekcijskega dela v Katalogu bikov 2025

Bogata ponudba semena domačih in tujih bikov z visokimi plemenskimi vrednostmi za vse pasme goveda

Na Osemenjevalnem centru Preska (OCP), ki deluje v sklopu KGZS – Zavod LJ, pripravljamo seme bikov slovenske selekcije že od vsega začetka. Večinoma so biki potomci elitnih bikov iz najboljših selekcijskih programov, ki jih odbirajo pasemske Komisije za ocenjevanje in priznavanje plemenskih bikov, te pa so sestavljene iz strokovnjakov in rejcev. V zadnjem času so potomci domačih bikov dosegli tako visok nivo, da so bili odbrani za OCP. Pri rjavi (RJ) pasmi imamo v ponudbi seme potomcev BICEPS-ET, AMARILLO in HASOL. Potomec bika HASOL, HALPI 112310 je trenutno bik z najvišjo plemensko vrednostjo (PV) v ponudbi

semena bikov z genomsko plemensko vrednostjo 135. V ponudbi semena bikov mesnih pasem (MES) imamo potomce po slovenskih bikih BOBI (najpopularnejši med biki limuzin pasme – BULLSTAR 161930), BIZ (BLINK P 162127), SEVER pasme šarole (SENKO 161867) in PORREZ (najpopularnejši med biki šarole pasme – PALESTRINA 162035).

Ponudba bikov črno-bele pasme (ČB)

V Katalogu bikov 2025 je v ponudbi seme testiranih bikov (12), katerih PV se gibljejo od 119 do 131. Vsi so potomci elitnih bikov iz ZDA (9), Kanade (1),

Nizozemske (1) in Italije (1). Najboljša mlečnost njihovih mater se giblje od 9746 kg do 16448 kg. Bik JEZDEC 132144 je v Katalogu testiranih bikov ČB pasme z najvišjo PV – 131. Zanimivo je to, da so v materini liniji prisotni samo biki slovenske selekcije (MAYO-ET 131756 x MITRA 131427). Njegova mati je v najboljši laktaciji namolzla 15503 kg mleka v 305 dnevih (SL). S popolnoma slovenskim poreklom po materini strani najdemo tudi bika MINI 132029 (ZER 131197 x JAMNIK 130986).

Pri bikih ČB pasme z genomsko PV (24) je slika malo drugačna. Biki slovenske selekcije najdemo kot stare očete

JEZDEC 132144
(JEDI-ET x MAYO-ET x MITRA),
PV 131, +1758 kg

HALPI 112310
(HASOL x NAVAL x HUPI),
PV 135, +2178 kg

RS JONAS PP 162289
(+1380 g/dan)

KVALITETA in ZANESLJIVOST

*nas in vas
vodita k uspehu*

V Katalogu bikov 2025 je res odlična ponudba semena bikov z visokimi PV v vseh kategorijah. Povečuje se tudi ponudba SEKSIRANEGA SEMENA domačih bikov ČB in RJ pasme. Na zalogi je še seksirano seme mesnih pasem na moška teleta.

Rejcem želimo veliko uspeha pri osemenjevanju. Ponudba je odlična in zagotavlja rejcem uspešno vzrejo potomk za nadaljnjo vzrejo, kakor tudi veliko izbiro semena za gospodarsko križanje in nadaljnje pitanje.

mater (BESTSELLER-ET, LANKO, LUX, GORNI in DEDO). V tej kategoriji bikov se PV gibljejo od 121 do 147, mlečnost njihovih mater pa od 10686 kg do 2048 kg v SL. Zares impresivni podatki.

Ponudba bikov RJ pasme

V ponudbi semena testiranih bikov imamo 7 bikov, genomsko testiranih 11 in izvorni tip RJ pasme 3 biki po 15 različnih očetih. Populacija krav RJ se žal znižuje, zato je še toliko bolj pomembna genetska pestrost v ponudbi semena. PV se pri testiranih bikih gibljejo od 117 do 133, pri bikih z genomsko PV pa od 122 do 135. V ponudbi je tudi seme brezrožnega homozigota DOLI PP 112282 s PV 112. Njegova PV je sicer nekoliko nižja, vendar je v Sloveniji z načrtnim parjenjem uspelo vzrediti plemenskega bika, ki je brezrožen homozigot. Na tak način se bo gen za brezrožnost hitreje razširil v populaciji rjave pasme.

Ponudba bikov pasem MES

V katalogu je ponudba semena pasem limuzin, šarole in NOVOST, seme bika Aberdeen Angus, RS JONAS PP 162289. Najpogosteje se seme bikov teh pasem v Sloveniji uporablja za go-

spodarsko križanje, lastnosti posameznih bikov pa so primerne tudi za vzrejo plemenskih telic za obnovo lastnih čred. Raznovrstna genetika in odlični podatki bikov v ponudbi olajšajo izbiro primerne bika za različne načine reje in za različna okolja, v katerih se reje nahajajo. Pri bikih pasme limuzin imamo že nekaj let v ponudbi seme brezrožnih bikov. V lanskem Katalogu pa smo prvič ponudili brezrožnega homozigota – RUM PP. Drugi brezrožni homozigot – MARAKANA PP, je že na OCP in njegovo seme bo na voljo v letošnjem letu. Ponudba brezrožnih heterozigotov pa se je povečala še za enega bika – MRCINO P.

Ponudba semena avtohtone pasme CIKA

Kot že od vsega začetka ponovnega oživljanja cikaste pasme imamo na OCP v ponudbi seme bikov te pasme. Rejci morajo biti pozorni, saj se z načrtnejšo odbiro in uvajanjem mlečne kontrole tudi v reje cikaste pasme na novo uvaja biki z boljšimi lastnostmi mlečnosti.

mag. Janez Kunc,
Osemenjevalni center Preska,
KGZS – Zavod Ljubljana

KATALOG BIKOV OSEMENJEVALNEGA CENTRA PRESKA ZA LETO 2025

Več si lahko ogledate na spletnih straneh
Osemenjevalnega centra Preska

KGZS - Zavod LJ
Osemenjevalni center Preska

Cesta v Bonovec 1, 1215 Medvode
tel.: (01) 361 12 66
e-mail: oc.preska@lj.kgzs.si

www.ocpreska.lj.kgzs.si

Živi in pusti živeti

Krivda

Ljudje smo naravnani tako, da iščemo krivca za svoje težave zunaj sebe. Najlažje je okriviti tistega, ki je najpogosteje v naši družbi, in to so domači. Pri tem se pojavljata dve poti. Lahko da vemo, da pri njih verjetno ne bo hujših posledic. Pred njimi se najlažje sprostimo. Pogosto prepričanje je tudi, da je domačim dovoljeno povedati vse neposredno, brez ovinkarjenja in opleševanja. Včasih takšno vedenje pripelje na drugi strani do užaljenosti, zamer, kreganja, ostrih besed, žaljenja in drugih oblik vedenja, ki razdirajo družino. Drugi način pa je, da je v nas prisoten strah in ne upamo izraziti tega, kar mislimo, čutimo pred družinskimi člani. Razlogi za ta strah so lahko različni. Morda vemo, da če gremo v besedni dvoboj, bomo izgubili, morda vemo, da ne bomo slišani, in menimo, da nima smisla; morda menimo, da domačim ni mar za naše mnenje. Tako se zadeve nabirajo v nas in marsikdo bi rekel, da smo kot balon, v katerem so nabira zrak, ki bo enkrat počil. Takšno vedenje pa je razdiralno. V nas se nabira pritisk. V tem svojem tihem svetu pogosto delujemo tako, da podamo kakšno »na pol tiho« pikro izjavo, sarkazem nam ni tuj, z odklonilnim vedenjem in ignoriranjem ustvarjamo neprijetno vzdušje in za hrbtom domačih pogosto obrekujemo. Ko pa zadeva doseže svoj vrhunec, izbruhnemo in ni več poti nazaj.

V obeh primerih se išče krivca. Krivda pa je neprijetna in moteča. Ker se je hočemo na hitro znebiti, jo poskušamo zvaliti na nekoga ali nekaj drugega.

Zavedati se moramo, da v odnosih ni glavni cilj najti krivca za nastale težave, ampak ozavestiti, kakšne so globlje težave, in skupaj brez kazanja s prstom na drugo osebo poskušati najti rešitev. Iskanje krivca v odnosih je pogosto izgubljanje dragocenega časa, ki nam je bil dan, da z nekom preživimo skupni čas. Od rojstva pa do smrti je kratka pot, ki prehitro mine. Ko si najdemo partnerski odnos, je pogosto vsaj četrtina življenja že za nami. Nato pride obdobje, ko smo

delovno najbolj aktivni, se ukvarjamo z otroki, in takoj je dvajset let mimo. Mi smo tisti, ki se odločimo, na kaj se bomo osredotočali.

Dolgoletni občutki krivde, ki jo čutimo, lahko pripeljejo do duševnih stisk in pogosto je ravno krivda tista, ki spremlja depresivna in anksiozna stanja.

Za več informacij se lahko obrnete na:
070 444 202
lucija.pinteric@kgzs.si

29. GREGORJEV SEJEM 2025 Hipodrom Šentjernej
 "Spoštujmo domače!"

V petek in soboto 15. Državno gazdarsko tekmovanje Slovenije. Sejem odire od petka do nedelje med 9. in 14. uro.

PETEK, 7. 3. 2025	SOBOTA, 8. 3. 2025	NEDELJA, 9. 3. 2025
11.00 slavnostna otvoritev sejma	11.00 Čuki - otroški program	10.00 okrogla miza: "Zakaj ni več mladih kmetov?"
12.30 / andahitjo	12.00 Mlaka Mlaka	14.00 Ansambel Pogum
14.00 šentjernejski šopek	12.30 Čuki	17.00 nagradni žreb
	14.30 Mlaka Mlaka z gosti	
		12.00 družjenje s harmoniko z Majo Jovanovič

V petek do 11. ure prost vstop za vse občivilke, otroci do 15. leta prost vstop vse dni.

Zreb vstopnic z bogatim nagradnim sklodom.

organizator glavni pokrovitelj

Čitri, Ansambel Pogum

PRAVA IZBIRA ZA VSAKOGAR

UGODNOV ZAČETEK SEZONE

T4.75s
ŽE OD 39.850€

T5.90S
ŽE OD 45.950€

Zneski vključujejo DDV. Popusti so odvisni od modela. Pokličite za ugodno ponudbo.

ITRO d.o.o. / PE Štore, Železarska c. 3, 3220 Štore
 (03) 780 57 12 (14, 15) / www.newholland.si

NEW HOLLAND
 Z VAH. SEZONO ZA SEZONO

Nagradna uganka

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 10. marca na naslov: Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.

Rešitev lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si.

Med pravnimi odgovori bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo **ADVENTNI ČAS**. Med prispelimi odgovori smo izžrebali pet nagrajencev: Domen Černe, Blejska Dobrava; Ančka Peterlin, Trzin; Tjaša Urbas, Planina; Mojmir Lončarič, Kozina; Primož Komatar, Stahovica.

Čestitamo!

Drugi izraz za zaveso						
Odvetnik						
Ime četrtega papeža						
Pravica odločanja, ukazovanja in organiziranja						
Kar dobi zaradi ponavljanja ustaljeno obliko						
Izražanje negativnega odnosa, navadno z vsebinsko pozitivnimi besedami						
Televizijski ekran						
Dokaz, da obtoženi ob določenem času ni bil na kraju dejanja						
Zelo trda in krhka kamnina steklenega sijaja						
Prednja stran glave						
Prirojeno, nehoteno teženje k določenemu ravnanju						
Glavni stanovanjski prostor v kmečki hiši						

**Z vami že
125 letin.**

125let

Vse bo v redu.
triglav.si

Zavarovanje
posevkov in plodov

Nagradna križanka

				AVTOR: MARJAN GRABNER	POSLEDICA DOLGOTRAJNE UPORABE	KNJIGA S PRAKTICNIMI POUČNIMI SESTAVKI	MEDVED	NEMŠKA PISATELJICA SEIDEL	PRVA OSEBA MNOŽINE	VAS NA SREDINI KANALSKE DOLINE, UGOVIZZA	VOJAŠKI POHOD
				NAJVIŠJA MOŽNA MERA							
				ENOLETNI DEBELINSKI PRI-RASTEK, LETNICA							
				IZMIŠLJENA ČASOPISNA NOVICA					VALENTINO ROSSI		
					GLAVA DRUŽINE PRODAJALNA ZLATA				GOTOVINA V ŽARGONU KRUTI RIMSKI CESAR		
										NAŠA DRUŽINA SKLADATELJEV	SKLADATELJICA VRHUNC
ENA OD TREH HARIT V GRŠKI MITOLOGIJ (DRUGI DVE STA BILI EVFROZINA IN TALJA)	MONARH	ZEMLJE-PISNO LASTNO IME	PAS ZA PREVEZOVANJE KIMONA	NIZKI ČEVELJ	ŽELEZNIŠKA KOMPOZICIJA OLGA KACJAN			DRAMATIK FILIPČIČ			
								PREBIVALCI TRAKIJE			
ŠOLA, KI KANDIDATA NAUČI VOŽNJE Z AVTOM								POSNETEK PREDMETA ZA REKLAMO NEUMNA ŽENSKA			
GLOBINA								ČLOVEK Z ROLERJI AMERIŠKI IGRALEC TORN			
IZBRUHAN KOŠČEK LAVE					KROKAR GNETILEC MIŠIČ ČLOVEŠKEGA TELESA					DRUGA OSEBA MNOŽINE	
										NEVOJAK	
TENORIST IN PEDAGOG DARIAN			NAŠ IGRALEC (BOJAN) PLESALKA DUNCAN							ZNIŽANI TON Č VEČJA VOKALNA SKLADBA	
SMUČIŠČE NAD ROGAŠKO SLATINO					MANJŠI LAPŠUS TESNO OBDANJE S PRSTI						
GRŠKI KOŠAR-KARSKI KLUB IZ SOLUNA				BELGIJSKO DIRKAŠKO MESTO PLACILNO SREDSTVO		NEKDANJA ENOTA IONIZIRAJOČEGA SEVANJA	NAVJE (KRAJŠE) EKSPERT NA VELEPO-SLANISTVU				
	NEKDANJI AVŠTRIJSKI SMUČAR (GÜNTHER)					LATVIJSKI PESNIK (JANIS)					ZADNJA ŽABJA OKONČINA
	LESENO OGRODJE PRI SITU	VISEČE ŽIVALSKÉ USTNICE				RELIGIJA					
SLOVANSKO PIVO			SPOJINA, NAREJENA IZ DRUGE ZACELJE VRSTE						KRVNI ? NAM IZMERI ZDRAVNIK OZNAKA NA EPOLETAH		
PLEMIŠKI NAZIV ŽIGE ZOISA					PIJAČA IN ?					NORINA RADOVAN	
					NEKDANJI AUDIJEV KUPE					ANTON ČEHOV	
ZDRAVNIK KIRURG						JAPONSKA UŽITNA LESNA GOBA					
FRAN-COSKA UPRAVNA ENOTA						EKVIVALENT					

POMOČ: ATRAPA - posnetek predmeta, namenjen za reklamo, **RAINIS, Janis** - latvijski pesnik in dramatik, **ŠITAKA** - japonska užitna lesna goba z nazobčanami luskami na rjavem klobuku

Geslo križanke pošljite do 15. marca na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA. Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si, seveda s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA in vašimi podatki. Med pravnimi odgovori bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Med prispelimi odgovori (pravilna rešitev je bila SREČNO IN ZDRAVO) bodo praktično nagrado prejeli: Erika Belingar, Grgar; Milka Delost, Knežak; Ivan Košak, Piran; Jožica Ornik, Spodnji Ivanjci; Jože Šuštaršič, Dobrnič. Čestitamo!

Pioneer hibridi koruze za setev 2025

ZRNJE	ZRNJE IN SILAŽA	SILAŽA
P8904 FAO 300 AQ hibrid Idealen ekonomski učinek	P9610 FAO 350 AQ hibrid Šampion srednje zrelostne skupine	P9967 FAO 390 NOVO Rekordni pridelki
P8902 FAO 300 NOVO Široka proizvodnja zrnja	P9241 FAO 350 AQ hibrid Stabilnost in kvaliteta	P9757 FAO 390 Visoka rodnost silaže
P8834 FAO 300 AQ hibrid Rekordni pridelki	P9639 FAO 360 Idealna kombinacija zrnja in silaže	P9978 FAO 400 Intenzivna proizvodnja silaže
P9074 FAO 300 Idealen izbor v proizvodnji zrna	P9363 FAO 370 Visoki pridelki in odlična stabilnost	P9911 FAO 410 AQ hibrid Vrhunski silažni hibrid
P9590 FAO 320 Za mlinsko predelovalno industrijo	P9944 FAO 380 AQ hibrid NOVO Zmagovalec v suši	P0710 FAO 450 AQ hibrid Zrnje na Primorskem, silaža po celotni Sloveniji
P9398 FAO 330 AQ hibrid Šampion v svoji zrelosti skupini	P9975 FAO 400 AQ hibrid NOVO Izredna rodnost in kvaliteta	P0937 FAO 490 Rekorder zrnja in silaže

AQ - pomeni **Optimum® AQUAmax® hibrid**

PREMIUM

Artemide®

INSEKTIČNO ZA
TRETIRANJE SEMENA

V ponudbi je seme "LumiGEN" STANDARD" in seme "LumiGEN" PREMIUM". Seme "LumiGEN" PREMIUM" je tretirano z osnovnim fungicidom, z insekticidom proti talnim škodljivcem, z odvračalom za ptice in biostimulatorjem rasti ter ga je potrebno predhodno naročiti v vaši trgovini.

Dodatno v ponudbi:

- BIO seme hibridov koruze P9074 in P9241
- Visoko oljna sončnica P64HE144

Laser™ GR

Qalcova® active

INSEKTIČID

- **Zanesljiv talni insekticid** za varstvo koruze in krompirja pred strunami.
- Stransko delovanje na koruznega hrošča in bramorja.
- Podaljšano delovanje, ko drugi talni insekticidi že izgubijo učinkovitost.
- Dovoljen tudi v ekološki pridelavi.

BioForge®

- **Gnojilo za hitro izboljšanje vitalnosti rastlin.**
- Povečuje odpornost rastlin na neugodne stresne razmere (suša, mraz...) in omogoča rastlinam hitro obnovo po stresnih razmerah.
- Zmanjša izgube, poveča količino in kakovost pridelka.

Utrisha® N

BIOSTIMULATOR

- **Gnojilo in biostimulator** – veže dušik iz zraka celo rastno dobo.
- 100 % izkoriščen dušik (boljše kot iz mineralnih gnojil), izboljšano črpanje ostalih hranil iz tal.
- Povečuje odpornost rastlin na vročinske strese in UV žarke.
- Dovoljena tudi v ekološki pridelavi.

N-Lock™ SUPER

Optinyte® technology

STABILIZATOR DUŠIKA

- **Zadržuje dušik v območju korenin** (zmanjša izpiranje in izhlapevanje dušika).
- Izboljša razraščanje korenin, črpanje hranil iz tal in vitalnost rastlin.
- V letu 2025 dovoljena uporaba v vseh kmetijskih kulturah.
- Vključen v program plačil Strateškega načrta SKP.

Laser™GR za varstvo pred talnimi škodljivci, **BioForge®** za hitro delovanje, **UtrishaN®** za podaljšano delovanje, z **N-Lockom™ SUPER** varujemo okolje, z vsemi pripravki pa povečujemo količino in kakovost pridelka. Pred uporabo obvezno prebrati navodilo za uporabo.

Optimum
AQUAmax

PIONEER.
MADE TO GROW™

Ko vreme ne predstavlja tveganja

4 do 7

=

8 ali več

=

Kako in klub in do bonitet:

Ob nakupu od 4 do 7 vreč Pioneer koruze prejmete v vseh večjih poslovalnicah zadrug ali kmetijskih trgovin Pioneer kapo.

Ob nakupu vsaj 8 vreč pošljite, najpozneje do 31.07.2025, na naš naslov spodaj, račun o nakupu koruze (to je lahko kopija računa z žigom trgovine) kjer mora biti razviden vaš naslov in nagrada je vaša. Vsaka kmetinja prejme le eno jakno, ne glede na število poslanih računov. Število paketov je omejeno.

Tisti, ki pa kupite vsaj 16 vreč in ste upravičeni do posebnega popusta, boste prejeli vrednost količinskega popusta na vaš TR račun, ki ga navedete na računu.

CORTEVA
agriscience

Corteva Agriscience SLO d.o.o., Markišavska ulica 10, 9000 Murska Sobota, Tel.: 02 521 36 20, www.corteva.si
TM © SM Blagovne znamke podjetja Corteva Agriscience in njegovih povezanih podjetij. © 2025 Corteva.

Za razvoj slovenskega podeželja

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Gospodinjna ulica 6, 1000 Ljubljana

tel.: **01 / 513 66 00**
e-pošta: **kgzs@kgzs.si**
splet: **www.kgzs.si**
FB: **@zbornicaKGZS**